

Κατευθυντήριες οδηγίες για την Προστασία της
Ιδιωτικής Ζωής στα Μέσα Ενημέρωσης

Guidelines on Safeguarding Privacy in the Media

Πίνακας περιεχομένων

- 1 Εισαγωγή
- 2 Ελευθερία της έκφρασης, ο ρόλος των ΜΜΕ και η υπεύθυνη Δημοσιογραφία
 - 2.1 Ελευθερία της έκφρασης
 - 2.2 Μέσα Ενημέρωσης ως υπερασπιστές του δημοσίου συμφέροντος με δικαιώματα και ευθύνες
 - 2.3 Υπεύθυνη δημοσιογραφία έναντι κίτρινης δημοσιογραφίας
- 3 Ιδιωτική ζωή και προϋποθέσεις δημοσίευσης προσωπικών ιστοριών
 - 3.1 Ιδιωτική ζωή
 - 3.2 Συγκατάθεση
 - 3.3 Δημόσιο Συμφέρον
 - 3.3.1 Δημόσια Πρόσωπα
 - 3.3.2 Ιδιωτικά Πρόσωπα
 - 3.4 Πλαίσιο για την εξισορρόπηση των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και την ελευθερία της έκφρασης
 - 3.4.1 Συμβολή σε μια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος
 - 3.4.2 Ο ρόλος του ενδιαφερόμενου προσώπου και το ρεπορτάζ
 - 3.4.3 Προηγείται επαφή με το ενδιαφερόμενο πρόσωπο
 - 3.4.4 Μέθοδος για την απόκτηση πληροφοριών και την ειλικρίνεια
 - 3.4.5 το Περιεχόμενο, τη μορφή και τις συνέπειες των δημοσιεύσεων
- 4 Ειδικά θέματα της Ιδιωτικής ζωής
 - 4.1 Οικογένεια, σπίτι, περιουσία
 - 4.2 Σωματική και ηθική ακεραιότητα
 - 4.3 Το δικαίωμα στην προσωπική εικόνα
 - 4.3.1 Ειδικές περιπτώσεις φωτογράφισης και κινηματογράφησης
 - 4.4 Αλληλογραφία
- 5 Ρεπορτάζ για εγκλήματα

- 5.1 Γενικές αρχές
- 5.2 Το δικαίωμα των θυμάτων (ήσσοнос σημασίας) για να προστατεύσουν την ταυτότητά τους
- 5.3 Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή κατηγορούμενου για παιδερασία
- 5.4 Αποκαλύπτοντας την ταυτότητα ενός αστυνομικού, υπόπτου για αδικήματα
- 5.5 Ύποπτα πρόσωπα για αδικήματα
- 5.6 Δημοσίευση πληροφοριών κατηγορουμένων
- 5.7 Πρόσωπα υπό κράτηση
- 5.8 Πρόσωπα που έχουν καταδικαστεί σε συναισθηματικές καταστάσεις
- 5.9 Πρόσωπα που έχουν αποκαλυφθεί από τις αρχές
- 6 Κώδικες Δεοντολογίας και αυτορρυθμιστικά εργαλεία
- 7 Αρχές Προστασίας Δεδομένων
 - 7.1 Τα δικαιώματα των ατόμων
 - 7.2 Μέτρα Ασφαλείας
 - 7.3 Επεξεργασία σε μη δημοσιογραφικό περιεχόμενο
 - 7.4 Βέλτιστες πρακτικές για τη διασφάλιση και την απόδειξη της συμμόρφωσης
- 8 Παραπομπές

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

Άρθρο 8 - Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής

Άρθρο 10 - Ελευθερία έκφρασης

Έγγραφο του Συμβουλίου της Ευρώπης

Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν μια συλλογή των προτύπων του Συμβουλίου της Ευρώπης (CoE) και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (το Δικαστήριο), σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής των δημόσιων προσώπων και των ιδιωτών στα Μέσα ενημέρωσης. Περιλαμβάνουν επίσης τις αρχές προστασίας των δεδομένων που βασίζονται σε διάφορες κανονιστικές πράξεις και τις βέλτιστες πρακτικές.

Όσον αφορά τα πρότυπα για την εξισορρόπηση και την αμοιβαία ενίσχυση των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και στην ελευθερία της έκφρασης, είναι δομημένες σε πέντε τμήματα και το πρώτο παρέχει μια επισκόπηση του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης, τον ρόλο των μέσων ενημέρωσης και την έννοια της υπεύθυνης δημοσιογραφίας.

Διαπραγματεύονται, στη συνέχεια, την έννοια της ιδιωτικής ζωής και τις προϋποθέσεις για τη δημοσίευση προσωπικών ζητημάτων, με συγκεκριμένα παραδείγματα από υποθέσεις που αφορούν σε ρεπορτάζ σχετικά με τις ιδιωτικές πτυχές της ζωής ενός ατόμου. Τέλος, οι οδηγίες περιέχουν βασικά πρότυπα σχετικά με την προστασία της ιδιωτικής ζωής κατά τη διάρκεια της πληροφόρησης επί υπόθεσης ενός εγκλήματος. Υπάρχει ένα επιπλέον τμήμα σχετικά με τη σημασία των Δημοσιογραφικών Κωδίκων Δεοντολογίας και άλλα αυτο-ρυθμιστικά εργαλεία.

Οι κατευθυντήριες γραμμές αποσκοπούν να βοηθήσουν τους δημοσιογράφους και τους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης με την πρακτική εφαρμογή των προαναφερθέντων προτύπων στη δεοντολογία και τα ηθικά ζητήματα. Για το λόγο αυτό, οι λεπτομέρειες νομικών εξετάσεων και ασκήσεων εξισορρόπησης δικαιωμάτων έχουν παραληφθεί.

Παρατίθενται αναφορές σε δικαστικές υποθέσεις που περιλαμβάνονται στο τελευταίο τμήμα των κατευθυντήριων γραμμών για όσους ενδιαφέρονται για την εξέταση της νομολογίας του ανωτάτου Δικαστηρίου και του Συμβουλίου.

Οι κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται αποκλειστικά και μόνο στο υφιστάμενο ευρωπαϊκό πλαίσιο και δεν έχουν καμία νομική ισχύ (εκτός του μέρους απο αναφέρεται στην προστασία προσωπικών δεδομένων, που περιέχει εθνικά και ευρωπαϊκά στάνταρς και βέλτιστες πρακτικές). Θα πρέπει να θεωρηθούν ως συμβουλευτικό εργαλείο. Δεδομένου ότι επιδιώκουν να είναι περιεκτικές, σύντομες και φιλικές προς το χρήστη, οι κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται μόνο στα πιο κρίσιμα σημεία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής από τα μέσα ενημέρωσης. Οι δημοσιογράφοι ενθαρρύνονται να παρέχουν ανατροφοδότηση μέσω της εμπειρογνωσίας τους και οι κατευθυντήριες γραμμές είναι ανοιχτές για περαιτέρω ενημερώσεις και μελλοντικές βελτιώσεις.

Ελευθερία της έκφρασης, ο ρόλος των ΜΜΕ και η υπεύθυνη Δημοσιογραφία

Η ελευθερία της έκφρασης

Το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης είναι ένα δικαίωμα που διασφαλίζεται σε όλους. Αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα γνώμης και λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών. Ωστόσο, τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να απαιτούν την αδειοδότηση για επιχειρήσεις σε ραδιοφωνία, κινηματογραφικές και τηλεοπτικές επιχειρήσεις.

Το δικαίωμα αυτό είναι ένα απαραίτητο στοιχείο μιας δημοκρατικής κοινωνίας και βασική προϋπόθεση για την πρόοδό της και για την αυτοδιάθεση κάθε ατόμου. Πέρα από πληροφορίες και ιδέες που είναι ευνοϊκά αποδεκτές ή θεωρούνται μη προσβλητικές ή αδιάφορες, το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης εκτείνεται σε πληροφορίες που θα μπορούσαν να προσβάλλουν, να σκανδαλίζουν ή ενοχλούν.

Ο πλουραλισμός των μέσων ενημέρωσης είναι μια σημαντική πτυχή του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης. Σε μια δημοκρατική κοινωνία, ο πλουραλισμός των απόψεων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης πρέπει να είναι όχι μόνο ανεκτός, αλλά να προωθείται ενεργά και να διευκολύνεται. Οι διαφορετικές φωνές και απόψεις σε μια κοινωνία πρέπει να περιλαμβάνονται και να αναδεικνύονται στα μέσα ενημέρωσης. Με αυτό τον τρόπο χτίζεται η ανοχή και την ευρύτητα πνεύματος.

Τα μέσα ενημέρωσης ως φύλακες του δημοσίου συμφέροντος με δικαιώματα και ευθύνες.

Τα μέλη των μέσων μαζικής ενημέρωσης θεωρούνται φύλακες του δημοσίου συμφέροντος με έναν ζωτικής σημασίας ρόλο σε μια δημοκρατική κοινωνία. Έχουν το καθήκον να παρέχουν πληροφορίες και να ενημερώνουν το κοινό σχετικά με όλα τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος, τις οποίες το κοινό έχει επίσης το δικαίωμα να λάβει.

Παρ ' όλα αυτά, το δικαίωμα του δημοσιογράφου στην ελευθερία της έκφρασης δεν είναι απόλυτο. Οι δημοσιογράφοι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, ο όρος "δικαιώματα", θεωρείται ως το προνόμιο των δημοσιογράφων να ασκούν το επάγγελμά τους και να δημοσιεύουν θέματα δημοσίου συμφέροντος, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο όρος "αρμοδιότητες" σημαίνει ότι θα πρέπει να ενεργούν με καλή πίστη και

να παρέχουν ακριβείς και αξιόπιστες πληροφορίες, σύμφωνα με την δεοντολογία της δημοσιογραφίας.

Οι δημοσιογράφοι είναι υποχρεωμένοι να ελέγχουν την αλήθεια των γεγονότων πριν την δημοσίευσή τους, αν και η ίδια απαίτηση δεν ισχύει όταν αναφέρουν αξιολογικές κρίσεις (γνώμες). Ωστόσο, ακόμη και οι απόψεις πρέπει να στηρίζονται σε βάσεις πραγματικές. Στην υπόθεση Bodrožić, στη Σερβία, το Δικαστήριο έκρινε αποδεκτό για ένα δημοσιογράφο να επικρίνει έναν ιστορικό, αποκαλώντας τον "ηλίθιο" και "φασίστα" επειδή η γνώμη του δημοσιεύθηκε σε απάντηση σε μια εμφάνιση του ιστορικού σε τηλεοπτική εκπομπή, στην οποία είχε συζητήσει τις εθνοτικές και εθνικές εντάσεις στα Βαλκάνια. Τα προσβλητικά λόγια, ως εκ τούτου, δεν ερμηνεύτηκαν ως δηλώσεις γεγονότων, αλλά ως μια γνώμη με αφορμή την μη ανεκτικότητα του ιστορικού προς τις εθνικές μειονότητες.

Σε ειδικές περιπτώσεις, είναι δικαιολογημένο για τους δημοσιογράφους να μην επαληθεύσουν πραγματικές δηλώσεις. Για παράδειγμα, όταν οι δημοσιογράφοι συντάσσουν ρεπορτάζ σχετικά με το περιεχόμενο επίσημων εκθέσεων ή πληροφοριών από την κυβέρνηση ή δημόσια αρχεία, δεν υποχρεούνται να διενεργούν πρόσθετη ανεξάρτητη έρευνα για να επιβεβαιώσουν αυτά τα γεγονότα.

Οι δημοσιογράφοι αποφασίζουν πώς θα παρουσιαστεί ένα δημοσιογραφικό άρθρο και έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν έναν ορισμένο βαθμό υπερβολής ή ακόμα πρόκληση. Μπορούν, επομένως, να ενισχύσουν τα άρθρα και να προσπαθήσουν να τα παρουσιάσουν με ελκυστικό τρόπο, με την προϋπόθεση ότι δεν παραποιούν ή δεν παραπλανούν τους αναγνώστες.

Σε ρεπορτάζ σχετικά με ζητήματα ιδιωτικής ζωής, οι δημοσιογράφοι μπορεί να περιορίζονται από δικαστικά μέτρα επειδή προηγούμενος

περιορισμός σε δημοσιεύσεις δεν απαγορεύεται. Ωστόσο, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι οι δικαστικές αρχές θα πρέπει να αξιολογούν προσεκτικά τα μέτρα σχετικά με τον Τύπο, γιατί οι ειδήσεις είναι “ευπαθή προϊόντα” και η καθυστέρηση της δημοσίευσης, ακόμη και για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, μπορεί να στερήσει από αυτές την αξία τους αλλά και το ενδιαφέρον προς αυτές.

Όποτε είναι δυνατόν και πρακτικά εφικτό, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να ζητούν σχόλια από τα υποκείμενα των ρεπορτάζ τους, αν και δεν είναι υποχρεωμένοι να τους ενημερώνουν πριν από τη δημοσίευση ή μετάδοση.

Στην υπόθεση Mosley (former president of the Fédération Internationale de l'Automobile (FIA)) κατά Ηνωμένου Βασιλείου, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο φωτογραφήθηκε και βιντεοσκοπήθηκε κατά τη συμμετοχή του σε σαδομαζοχιστικές δραστηριότητες με πόρνες. Αυτός με επιτυχία μήνυσε την εφημερίδα για παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, αλλά επίσης επιδίωξε να υποχρεώσει νομικά τα ΜΜΕ να ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους, εκ των προτέρων, για την πρόθεσή τους να δημοσιεύουν υλικό. Το Δικαστήριο, ωστόσο, έκρινε ότι δεν ήταν απαραίτητο τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να προειδοποιούν για τις δημοσιεύσεις που σκοπεύουν να κάνουν, τα πρόσωπα που προβάλλονται σε αυτές.

[Υπεύθυνη δημοσιογραφία και ταμπλόιτ δημοσιογραφία.](#)

Υπεύθυνη δημοσιογραφία σημαίνει ότι οι δημοσιογράφοι ασκούν το επάγγελμά τους ενεργώντας καλή τη πίστη και συλλέγουν και μεταδίδουν πληροφορίες σύμφωνα με τη δημοσιογραφική δεοντολογία. Βεβαιώνονται ότι το ρεπορτάζ είναι εξισορροπημένο και κάνουν επανειλημμένες προσπάθειες να επικοινωνήσουν με τα ενδιαφερόμενα άτομα για σχολιασμό πριν από τη δημοσίευση.

Ταμπλόιντ δημοσιογραφία σημαίνει ότι οι προσωπικές πληροφορίες (κυρίως φωτογραφίες) συλλέγονται σε ένα κλίμα συνεχούς παρενόχλησης, το οποίο μπορεί να ενσταλάξει μια πολύ ισχυρή αίσθηση εισβολής στην ιδιωτική ζωή ή ακόμη και τη “καταδίωξη” των προσώπων που αφορά.

Είτε οι προσωπικές πληροφορίες δημοσιεύονται από έναν δημοσιογράφο που εφαρμόζει τις αρχές της υπεύθυνης δημοσιογραφίας είτε από εφημερίδες που δημοσιεύουν τέτοιες πληροφορίες αποκλειστικά και μόνο για να ικανοποιηθεί η περιέργεια του κοινού, πρόκειται για σημαντικό στοιχείο για νομική αξιολόγηση. Οι δημοσιογράφοι που ασκούν το επάγγελμα υπό την έννοια της υπεύθυνης δημοσιογραφίας απολαμβάνουν την καλύτερη προστασία του δικαιώματός τους στην ελευθερία της έκφρασης. Δεν είναι υπόθεση των εθνικών αρχών να αποφασίσουν τι τεχνικές του ρεπορταζ θα πρέπει να υιοθετούν οι δημοσιογράφοι.

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να έχουν κατά νου ότι το κοινό δεν υπάρχει ανάγκη να ξέρει πού βρίσκεται ένα πολύ γνωστό πρόσωπο ή το πώς αυτός ή αυτή συμπεριφέρεται στην ιδιωτική του ζωή, ακόμη και όταν το πρόσωπο αυτό εμφανίζεται σε μέρη που δεν θα μπορούσαν πάντα να περιγραφούν ως εξ ολοκλήρου ιδιωτικά.

Δημοσιεύοντας χωρίς συγκατάθεση φωτογραφίες δημοσίων προσώπων (που έχουν ληφθεί κρυφά και από μακριά) με συνοδευτικά σχόλια που αφορούν αποκλειστικά στις λεπτομέρειες της ιδιωτικής ζωής, είναι πιθανό να παραβιάζουν το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή αυτών των δημόσιων προσώπων. Δε μπορεί να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω φωτογραφίες συμβάλλουν σε μια υπόθεση γενικού ενδιαφέροντος. Αυτό το πρότυπο είναι ακόμη πιο αυστηρό σε περιπτώσεις που αφορούν ιδιώτες.

Οι δημοσιογράφοι είναι, εξ ορισμού, υποχρεωμένοι να σέβονται τους νόμους και τους ηθικούς κώδικες κατά τη μετάδοση ειδήσεων και θα πρέπει να επιδεικνύουν τη μέγιστη δυνατή προσοχή σε περιπτώσεις που ενδέχεται να συνιστούν παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας. Η παραβίαση των νόμων μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο σε περιπτώσεις όπου το ενδιαφέρον για το κοινό να ενημερώνεται, είναι μεγαλύτερο από την υποχρέωση να τηρούν το κοινό (Ποινικό) Δίκαιο. Για παράδειγμα, ο δημοσιογράφος πρέπει να συμμορφώνεται με την αστυνομική οδηγία απομάκρυνσης από το χώρο κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων ή να ρισκάρει να κρατηθεί από τα όργανα της τάξης. Ομοίως, οι δημοσιογράφοι που επιλέγουν, για παράδειγμα, να αγοράσουν, παράνομα, όπλα, για να αποδείξουν ότι τα όπλα είναι εύκολα προσβάσιμα, δεν μπορούν να περιμένουν ότι θα απαλλαγούν από ποινική δίωξη.

Ιδιωτική ζωή και προϋποθέσεις δημοσίευσης προσωπικών ιστοριών

Ιδιωτική ζωή

Το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα είναι εγγυημένο για όλους.

Η έννοια της ιδιωτικής ζωής είναι ένας ευρύς όρος χωρίς αυστηρό ορισμό, που καλύπτει, αλλά δεν περιορίζεται, στη σωματική και ψυχολογική ακεραιότητα του ατόμου και πτυχές της ταυτότητας ενός φυσικού προσώπου όπως προσδιορισμός του φύλου και του σεξουαλικού προσανατολισμού, το όνομα ή στοιχεία που αφορούν το δικαίωμα του ατόμου στην εικόνα του. Η φήμη ενός ατόμου είναι επίσης μέρος του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.

Η προστασία της ιδιωτικότητας επεκτείνεται και στο δικαίωμα να αναπτύσσουν ελεύθερα τα άτομα διαπροσωπικές σχέσεις με άλλους

ανθρώπους. Επιπλέον, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας, τον τόπο κατοικίας, την απόκτηση παιδιού εκτός γάμου, τις σεξουαλικές δραστηριότητες, θεωρείται ότι εμπίπτουν στη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής.

Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή σημαίνει ότι ο καθένας, δηλ. ιδιώτες και δημόσια πρόσωπα, έχουν το δικαίωμα να ζουν ιδιωτικά, μακριά από ανεπιθύμητη προσοχή (με ορισμένες εξαιρέσεις).

Ως αρχή, μια δημοσίευση που αφορά αυστηρά προσωπικά ζητήματα παραβιάζει το δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, εκτός αν υπάρχει η συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου προσώπου ή η δημοσίευση θεωρείται αναγκαία για το δημόσιο συμφέρον. Σε αυτή την λογική, αποφάσεις πάνω στο τι θεωρείται ότι είναι ιδιωτικό θέμα και τι εμπίπτει στη δημόσια σφαίρα πρέπει να λαμβάνονται από τους ίδιους τους δημοσιογράφους, κατά περίπτωση.

Όσο πιο προσωπική είναι η πτυχή της ιδιωτικής ζωής που αποκαλύπτεται, τόσο πιο σοβαρή και αυστηρή πρέπει να είναι η αιτιολόγηση.

Συγκατάθεση

Κατά γενικό κανόνα, οι προσωπικές πληροφορίες δεν πρέπει να δημοσιοποιούνται χωρίς τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου ατόμου. Η συγκατάθεση είναι ένα σημαντικό στοιχείο για τον καθορισμό του αν μια δημοσίευση για μια λεπτομέρεια από την ιδιωτική ζωή κάποιου συγκρούεται με το δικαίωμα του ίδιου στην ιδιωτική ζωή.

Όπως προαναφέρθηκε πιο πάνω, πληροφορίες από την ιδιωτική ζωή μπορούν να δημοσιεύονται χωρίς τη συγκατάθεση, αν υπερισχύει το δημόσιο συμφέρον, δηλαδή εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών

δικαιολογείται από το δημόσιο συμφέρον ή ενδιαφέρον, τα οποία θεωρούνται ότι υπερσχύουν του σκεπτικού του ιδιωτικού απορρήτου του συγκεκριμένου ατόμου. Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος συνιστά, επομένως, μια "εναλλακτική αιτιολογία" για τη δημοσίευση.

Ισχυριζόμενη παραβίαση των δικαιωμάτων της στην ιδιωτική της ζωή, η πριγκίπισσα Caroline von Hannover διαμαρτυρήθηκε αρκετές φορές για τη δημοσίευση των φωτογραφιών από την ιδιωτική ζωή της σε γερμανικά περιοδικά. Το Δικαστήριο εξέτασε επίσης τον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν οι φωτογραφίες, τονίζοντας τη σημασία της λήψης της συγκατάθεσης των εμπλεκόμενων προσώπων.

Για παράδειγμα, στην περίπτωση Von Hannover 2 εναντίον της Γερμανίας, μια φωτογραφία της Πριγκίπισσας σε διακοπές σκι δημοσιεύθηκε μαζί με ένα άρθρο σχετικά με την ασθένεια του πατέρα της, το οποίο βρέθηκε να συμβάλει σε μια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος. Επομένως, ακόμη και ελλείψει της συγκατάθεσής της, η δημοσίευση διαπιστώθηκε ότι ήταν δικαιολογημένη.

Ωστόσο, σε οποιαδήποτε δημοσίευση χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, ο κανόνας είναι: όσο πιο ιδιωτικό το θέμα, τόσο μεγαλύτερη είναι η έκκληση για προσοχή. Για παράδειγμα, η σχέση ενός ατόμου με ένα άλλο, είναι κατ' αρχήν μια αυστηρά ιδιωτική υπόθεση. Κατά συνέπεια, λεπτομέρειες σχετικά με τις ερωτικές ή προσωπικές σχέσεις ενός ατόμου επιτρέπεται να δημοσιευτούν χωρίς συγκατάθεση του ατόμου σε εξαιρετικές περιστάσεις. Αυτό συνέβη στην περίπτωση *Couderc and Hachette Filipacchi Associés v. France*, η οποία αναπτύσσεται παρακάτω.

Στην πράξη, οι πληροφορίες και οι εικόνες που δημοσιεύονται με τη συγκατάθεση των προσώπων που εμπλέκονται, γενικά δε δημιουργούν προβλήματα. Δικαστικές διαδικασίες κυρίως ξεκινούν σε περιπτώσεις που

τέτοια συγκατάθεση δεν εδόθη. Στα επόμενα κεφάλαια θα παρουσιαστεί αριθμός περιπτώσεων, όπου υλικό δημοσιεύτηκε χωρίς την συγκατάθεση του προσώπου. Οι συγγραφείς, όμως, δήλωσαν ότι οι σχετικές δημοσιεύσεις ήταν προς όφελος του Δημοσίου Συμφέροντος.

Δημόσιο συμφέρον

Γενικώς, το δημόσιο συμφέρον σχετίζεται με τα θέματα που αφορούν και ενδιαφέρουν δικαιωματικά το κοινό (με νόμιμο τρόπο), στα θέματα που προσελκύουν την προσοχή του ή σε σημαντικά ζητήματα που αφορούν τη δημόσια ζωή.

Τέτοιας φύσης ζητήματα εντοπίζονται (αλλά δεν περιορίζονται), σε περιπτώσεις κοινού ενδιαφέροντος όπως κατάχρηση δημοσίων χώρων, αρχών, εξουσίας, χρημάτων, προστασία της δημόσιας υγείας, δημόσιας ασφάλειας, εθνικής ασφάλειας, εγκληματικότητας και κοινωνικής συμπεριφοράς, προστασίας του περιβάλλοντος και πολιτικο-κοινωνικοοικονομικών θεμάτων.

Οι δημοσιογράφοι μπορούν να δημοσιεύουν συνήθως προσωπικές πληροφορίες όταν αυτό εξυπηρετεί μεγαλύτερη αξία και χρησιμοποιείται για να συζητηθεί ένα θέμα για το δημόσιο συμφέρον (οι δημοσιευμένες προσωπικές πληροφορίες θα πρέπει να εξυπηρετούν κάποιο σημαντικό σκοπό). Όσο μεγαλύτερη είναι η αξία των πληροφοριών για το κοινό, τόσο περισσότερο πρέπει να αποφέρουν το συμφέρον ενός ατόμου που προστατεύεται από τη δημοσίευση, και αντιστρόφως.

Οι δημοσιογράφοι μπορούν να αναδημοσιεύουν προσωπικές πληροφορίες που έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί από τον ενδιαφερόμενο. Πχ δημοσιογράφος χρησιμοποίησε τη φωτογραφία ενός πολιτικού από την ιστοσελίδα του Κοινοβουλίου για να εμπλουτίσει ένα άρθρο που αποκάλυπτε ότι ελάμβανε

παράνομους μισθούς. Οι δημοσιογράφοι μπορούν επίσης να αναδημοσιεύουν πληροφορίες και φωτογραφίες ιδιωτών που είχαν αρχικά δημοσιευθεί με τη συγκατάθεσή τους, εφόσον οι πληροφορίες σχετίζονται με θέμα δημοσίου συμφέροντος.

Τα ειδησεογραφικά ρεπορτάζ δεν είναι αναγκαίο να αφιερώνονται αποκλειστικά σε μια συζήτηση δημόσιου συμφέροντος για να συμβάλουν στη συζήτηση αυτή, καθώς μπορεί να αρκεί το συγκεκριμένο ρεπορτάζ να ασχολείται με τη συζήτηση ή να περιέχει ένα ή περισσότερα στοιχεία της.

Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ξεκάθαρα το δημόσιο συμφέρον λόγω του κινδύνου να εξαιρεθούν ορισμένα θέματα ή να προταθεί ένας στενός ορισμός. Η απόφαση για το αν πρέπει να δημοσιευτούν προσωπικές πληροφορίες για ένα δημόσιο πρόσωπο ή κάποιον ιδιώτη πάντα εξαρτώνται από τις περιστάσεις της υπόθεσης. Οι δημοσιογράφοι είναι, επομένως, υπεύθυνοι να δράσουν με βάση το δημόσιο συμφέρον, αφού ζυγίσουν τις απόψεις υπέρ και κατά της δημοσίευσης, σε μια κατά περίπτωση βάση.

Κατά τον καθορισμό του δημοσίου συμφέροντος, έχει σημασία για τους δημοσιογράφους το εάν η είδηση είναι σε θέση να συμβάλλει σε μια γενικότερη συζήτηση στη δημόσια σφαίρα και όχι για το αν θα καταφέρουν να επιτύχουν πλήρως το στόχο αυτό. Στην υπόθεση Erla Hlynisdottir v. Ισλανδίας (Αρ. 2), ένας δημοσιογράφος ανέφερε ότι ο διευθυντής ενός χριστιανικού κέντρου αποκατάστασης και η σύζυγός του είχαν εμπλακεί σε όργια με ασθενείς του κέντρου. Αν και η σύζυγος δεν καταδικάστηκε τελικά, η αναφορά στους ισχυρισμούς, που αφορούσε σε ιδιωτικές σεξουαλικές δραστηριότητες, συνέβαλε στο δημόσιο συμφέρον.

Το δημόσιο συμφέρον εφαρμόζεται μεταξύ άλλων σε θέματα που είναι ικανά να οδηγήσουν σε σημαντική αντιπαράθεση ή για ένα πρόβλημα που το κοινό θα είχε συμφέρον να ενημερώνεται, αλλά δεν μπορεί να μειωθεί λόγω της δίψας του κοινού για πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική ζωή των άλλων ή της επιθυμίας του αναγνώστη για εντυπωσιασμού ή ακόμη και ηδονοβλεψία, όπως συνέβη στην περίπτωση της δημοσίευσης λεπτομερειών σχετικά με τις σεξουαλικές δραστηριότητες του Max Mosley στην προαναφερόμενη δικαστική υπόθεση. Αν ο μοναδικός σκοπός ενός άρθρου είναι να ικανοποιήσει την περιέργεια του αναγνωστικού κοινού σχετικά με τις λεπτομέρειες της προσωπικής ζωής ενός ατόμου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συμβάλλει σε οποιαδήποτε συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος για την κοινωνία.

Τα δημόσια πρόσωπα

Δημόσια πρόσωπα είναι τα πρόσωπα που κατέχουν δημόσια αξιώματα και/ή κάνουν χρήση δημόσιων πόρων. Γενικότερα, τα δημόσια πρόσωπα περιλαμβάνουν οποιονδήποτε έχει ρόλο στη δημόσια ζωή, ανεξάρτητα αν σχετίζεται ο ρόλος αυτός με την πολιτική, την οικονομία, τις τέχνες, την κοινωνική σφαίρα, τον αθλητισμό ή άλλο.

Η προσωπική ζωή ανθρώπων έχει γίνει ένα εξαιρετικά επικερδές εμπόρευμα για κάποια μέσα μαζικής ενημέρωσης. Οι στόχοι είναι κυρίως τα δημόσια πρόσωπα, των οποίων οι λεπτομερείς περιγραφές της ιδιωτικής τους ζωής δίνουν ώθηση στις κυκλοφορίες και τις πωλήσεις. Ωστόσο, τα δημόσια πρόσωπα θα πρέπει να γνωρίζουν ότι η θέση που κατέχουν στην κοινωνία – σε πολλές περιπτώσεις από επιλογή – συνεπάγεται αυτόματα αυξημένη πίεση στην ιδιωτική τους ζωή.

Για τον προσδιορισμό του κατά πόσον ένα πρόσωπο είναι δημόσιο πρόσωπο, έχει μικρή σημασία για τους δημοσιογράφους εάν ένα άτομο είναι πραγματικά γνωστό στο κοινό. Οι δημοσιογράφοι δεν πρέπει να περιορίζονται από τις αιτιάσεις των ενδιαφερομένων προσώπων ότι δεν είναι πραγματικά γνωστά στο ευρύ κοινό. Αυτό που έχει σημασία είναι κατά πόσον το άτομο έχει εισέλθει στο δημόσιο χώρο, συμμετέχοντας σε μια δημόσια συζήτηση, με το να είναι ενεργό σε ένα τομέα που απασχολεί και ίσως ανησυχεί την κοινωνία ή σε μια δημόσια συζήτηση.

Τα Δημόσια πρόσωπα αναπόφευκτα και συνειδητά θέτουν τους εαυτούς τους ανοιχτούς σε έλεγχο και κριτική από δημοσιογράφους και το ευρύ κοινό. Το δικαίωμά τους να κρατήσουν την ιδιωτική τους ζωή, μακριά από τα μάτια του κοινού είναι, ως εκ τούτου, πιο περιορισμένο.

Η ελευθερία της έκφρασης στον τομέα της πολιτικής θα δεχόταν ένα ανεπανόρθωτο πλήγμα αν τα δημόσια πρόσωπα μπορούσαν να λογοκρίνουν τον τύπο και τη δημόσια συζήτηση, στο όνομα της προστασίας της ιδιωτικότητας.

Κατά τη δημοσίευση θεμάτων που αφορούν σε ιδιωτικές πτυχές της ζωής δημοσίων προσώπων, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στον ρόλο και τη λειτουργία του εν λόγω προσώπου και τη φύση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στις ειδήσεις. Ανάλογα με το εάν πρόκειται για αξιωματούχο, ένα άτομο θα απολαύσει περισσότερο ή λιγότερο περιορισμένο το δικαίωμα της ιδιωτικότητας. Για παράδειγμα, η Πριγκίπισσα Caroline von Hannover θεωρείται ένα δημόσιο πρόσωπο, αλλά δεν ασκεί κάποιο επίσημο κρατικό λειτούργημα, με αποτέλεσμα να απολαμβάνει ένα υψηλότερο βαθμό προστασίας της ιδιωτικής ζωής από αυτή την προστασία που απολαμβάνει ένα πρόσωπο που κατέχει δημόσιο αξίωμα με σημαντικά καθήκοντα.

Τα Δημόσια πρόσωπα με τη χαμηλότερη προσδοκία ιδιωτικότητας είναι οι πολιτικοί. Η άσκηση μιας δημόσιας λειτουργίας ή η φιλοδοξία για πολιτικό αξίωμα εκθέτει κατ' ανάγκη ένα άτομο (επίσης και μετά το θάνατο) στην προσοχή του κοινού, συμπεριλαμβανομένων πολλών τομέων που υπεισέρχονται στην ιδιωτική ζωή κάποιου. Στην περίπτωση Editions Plon v. France, ένας δημοσιογράφος και ο πρώην ιδιώτης ιατρός του πρώην Γάλλου Προέδρου Μιτεράν έγραψε ένα βιβλίο που περιγράφει την κατάσταση της υγείας του κατά τη διάρκεια της θητείας του. Οι κληρονόμοι του Προέδρου με επιτυχία έκαναν μήνυση ώστε να απαγορευτεί η περαιτέρω έκδοση του βιβλίου, ισχυριζόμενοι ότι αποτελούσε εισβολή στην ιδιωτική ζωή του πρώην Προέδρου και παρέμβαση στην προσωπική του ζωή και στα συναισθήματα της χήρας και των παιδιών του. Το Δικαστήριο, ωστόσο, αποφάνθηκε υπέρ του δημοσιογράφου και του ιατρού, με τη διαπίστωση ότι ήταν προς το δημόσιο συμφέρον να συζητήσουν την ιστορία του Προέδρου που υπηρέτησε δύο θητείες στο αξίωμα.

Ορισμένες κατ' ιδίαν ενέργειες δημοσίων προσώπων δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ιδιωτικές, λόγω των πιθανών μελλοντικών επιπτώσεών τους, αφού πρέπει να λάβουμε υπόψη το ρόλο που έπαιξαν τα πρόσωπα αυτά σε πολιτικό ή κοινωνικό επίπεδο αλλά και το ενδιαφέρον του κοινού για ενημέρωση. Για παράδειγμα, η σύλληψη γνωστού ηθοποιού της τηλεόρασης (που μπορεί να θεωρηθεί ως πρότυπο για τους νέους) για κατοχή και χρήση ναρκωτικών, μπορεί να θεωρηθεί ως ένα θέμα δημοσίου συμφέροντος που αξίζει δημοσιογραφικής αναφοράς.

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να σέβονται τις νόμιμες προσδοκίες των δημόσιων προσώπων στην ιδιωτικότητα, όταν ασκούν αμιγώς ιδιωτικές δραστηριότητες όπως η συμμετοχή σε σπορ, το περπάτημα, η αποχώρησή

τους από ένα εστιατόριο ή όταν βρίσκονται σε διακοπές ή σε στενές σχέσεις (προβλήματα γάμου, εξωσυζυγικές σχέσεις), αν η δημοσίευση δε συμβάλλει σε ένα θέμα δημοσίου συμφέροντος.

Ιδιώτες

Ιδιώτες, που δεν έχουν συμμετοχή στη δημόσια σφαίρα, απολαμβάνουν εξ ορισμού μεγαλύτερη προστασία της ιδιωτικής τους ζωής. Ωστόσο, οι ενέργειές τους μπορούν να τους εντάξουν στη δημόσια σφαίρα, γι' αυτό οι δημοσιογράφοι δεν έχουν απόλυτη απαγόρευση δημοσιοποίησής τους, ακόμη και χωρίς τη συναίνεσή τους.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι δημοσιογράφοι μπορούν να δημοσιεύσουν ακόμη και να κατονομάσουν ιδιώτες. Στην υπόθεση Standard Verlags GmbH v. Αυστρία (Αρ. 3), μια εφημερίδα αναφέρθηκε σε υποτιθέμενες ζημιές που πραγματοποιήθηκαν από μια τράπεζα και στην επακόλουθη ποινική έρευνα. Στην αναφορά της, η εφημερίδα κατονόμασε τον τραπεζίτη που ήταν υπό έρευνα. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, ενώ ο τραπεζίτης δεν μπορούσε να θεωρηθεί δημόσιο πρόσωπο ως ανώτερος υπάλληλος της και γιος πολιτικού, ο δημοσιογράφος ήταν εντούτοις δικαιολογημένος που δημοσίευσε το όνομά του, επειδή είχε διευθύνει το θησαυροφυλάκιο της Τράπεζας τη χρονική περίοδο που εμφανίστηκαν οι ζημιές.

Οι ιδιώτες που συμμετέχουν εθελοντικά σε αμφιλεγόμενες επιχειρήσεις δεν μπορούν να περιμένουν απόλυτη προστασία της ιδιωτικής τους ζωής. Για παράδειγμα, οι δημοσιογράφοι θα μπορούσαν να αναφέρουν πρόσωπα που σχετίζονται με οι ιερόδουλες (υπάρχουν σε εξέλιξη συζητήσεις σε πολλές χώρες ως προς το εάν τα strip clubs πρέπει να έχουν τους αυστηρότερους κανονισμούς ή να απαγορευτούν συνολικά). Από αυτή την

άποψη, με την επιλογή ενός ιδιώτη να συμμετάσχει σε μια άκρως αμφιλεγόμενη επιχείρηση, έχει εισέλθει στο δημόσιο τομέα και, συνεπώς, είναι ανοιχτός για έλεγχο από τους δημοσιογράφους.

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή για να τις ευρύτερες επιπτώσεις που μπορεί να συνεπάγεται η δημοσίευση προσωπικών πληροφοριών, όπως η περιθωριοποίηση και ο αποκλεισμός από την τοπική κοινότητα. Π.χ. στην περίπτωση *Armonienė v. Lithuania*, το Δικαστήριο εξέτασε το θέμα μιας ολόκληρης οικογένειας λόγω σοβαρού ηθικού και ψυχολογικού τραύματος, που τους οδήγησε εγκαταλείψουν το χωριό τους, ύστερα από την αποκάλυψη δημοσιογράφου ότι ένα μέλος της οικογένειας μολύνθηκε με τον ιό HIV.

Πλαίσιο για την εξισορρόπηση των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και την ελευθερία της έκφρασης

• Συμβολή σε συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος

Η κύρια πτυχή που ένας δημοσιογράφος πρέπει λάβει υπόψη του όταν αποφασίζει να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικά με την ιδιωτική ζωή ενός προσώπου, είναι το κατά πόσον το ρεπορτάζ μπορεί να συμβάλει σε μια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος. Η έννοια αυτή δεν είναι ευδιάκριτη με ουσιώδη τρόπο σε σχέση με την έννοια του δημόσιου συμφέροντος, συνεπώς, η συμβολή σε μια συζήτηση γενικού συμφέροντος καθορίζει το στόχο του "δημοσίου συμφέροντος".

Μερικά παραδείγματα από τη νομολογία Δικαστηρίου:

- Στην περίπτωση *Couderc και Hachette Filipacchi Associés v. France*, ένα γαλλικό περιοδικό αναφέρθηκε στο παιδί που απέκτησε εκτός γάμου ο

Πρίγκιπας Αλβέρτος II του Μονακό. Η δημοσίευση της πληροφορίας εξυπηρετούσε το δημόσιο συμφέρον γιατί ενημέρωνε σχετικά με τους κανόνες της κληρονομικής διαδοχής, η οποία μπορεί να αποκλείσει από τη διαδοχή στο θρόνο τα παιδιά που γεννήθηκαν εκτός γάμου. Επιπλέον, τα μέλη της οικογένειας της μοναρχίας είναι επίσης μέρος της σύγχρονης ιστορίας, ως εκ τούτου, επομένως υπάρχει δημόσιο συμφέρον ως προς τη ζωή τους.

- Στην υπόθεση *White v. Sweden*, δύο εφημερίδες δημοσίευσαν μια σειρά άρθρων στα οποία διάφορα ποινικά αδικήματα αποδίδονταν στον Anthony White από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένης και της δολοφονίας του πρώην σουηδού Πρωθυπουργού Ούλοφ Πάλμε, το 1986. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η ανεξιχνίαστη δολοφονία του Ούλοφ Πάλμε και η πτυχή της έρευνας ήταν τα θέματα σοβαρού δημόσιου ενδιαφέροντος και ανησυχίας.

- Σε περίπτωση *Selistö v. Finlan*, δημοσιογράφος καταδικάστηκε και του επιβλήθηκε πρόστιμο για το γεγονός ότι δυσφημίστηκε χειρουργός από άρθρα του, που ανέφεραν ότι η ασθενής είχε πεθάνει ως αποτέλεσμα της κατανάλωσης αλκοόλ από το χειρουργό τη νύχτα πριν την επέμβαση. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, η δημοσιοποίηση των προσωπικών εμπειριών του επιζώντος χήρου καθώς επίσης και των ζητημάτων της ασφάλειας των ασθενών, αφορούσε μια σημαντική πτυχή της υγειονομικής περίθαλψης και ως εκ τούτου έθεσε προς συζήτηση σοβαρά ζητήματα, που επηρεάζουν το δημόσιο συμφέρον.

- Στην υπόθεση *Guseva v. Bulgaria*, εκπρόσωπος οργανισμού που εμπλεκόταν σε ακτιβισμό με τα δικαιώματα των ζώων έλαβε τρεις τελικές δικαστικές εντολές που απαιτούσαν από το δήμαρχο να του παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη μεταχείριση των αδέσποτων ζώων που βρέθηκαν στους δρόμους της πόλης του. Η μεταχείριση των ζώων

θεωρήθηκε θέμα δημόσιου συμφέροντος και ότι συνέβαλε στη δημόσια συζήτηση.

- Στην υπόθεση *Schweizerische Radio- und Fernsehgesellschaft SRG v. Switzerland* η φυλακή αρνήθηκε να επιτρέψει σε έναν τηλεοπτικό σταθμό να πραγματοποιήσει μια τηλεοπτική συνέντευξη μέσα στη φυλακή με κρατούμενη που εξέτιε ποινή για φόνο. Το μέσο ενημέρωσης είχε την πρόθεση να μεταδώσει τη συνέντευξη σε ένα από τα μακροβιότερα προγράμματα της Ελβετικής τηλεόρασης. Το Δικαστήριο δήλωσε ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι το ρεπορτάζ σχετικά με μια δολοφόνο που πάντα δήλωνε την αθωότητά της, προσέλκυσε το δημόσιο συμφέρον και συνέβαλε στη συζήτηση σχετικά με την ορθή λειτουργία του δικαστικού συστήματος.

- Ωστόσο, φωτογραφίες και πληροφορίες καθαρά προσωπικής φύσης δεν θεωρούνται ότι συμβάλλουν σε μια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος. Στην υπόθεση *Von Hannover v. Germany*, η δημοσίευση φωτογραφιών της Πριγκίπισσας von Hannover που συμμετείχε σε αθλήματα χωρίς τη συγκατάθεσή της είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής.

• Ο ρόλος του ενδιαφερομένου και το υποκείμενο της αναφοράς

Όπως ήδη αναφέρθηκε, ένας ιδιώτης άγνωστος στο κοινό μπορεί να διεκδικήσει ιδιαίτερη προστασία του δικαιώματός του/της στην ιδιωτική ζωή, όμως δεν ισχύει το ίδιο και για τα δημόσια πρόσωπα, ιδιαίτερα όσον αφορά πολιτικά πρόσωπα.

Στην υπόθεση *Renaud v. France*, η προσφεύγουσα καταδικάστηκε σε ποινικές υποθέσεις προσβολής και δημόσια εξύβριση πολίτη την εκπλήρωση δημόσιας αποστολής, λόγω παρατηρήσεων που δημοσιεύτηκαν

στην ιστοσελίδα συλλόγου του οποίου ήταν Πρόεδρος και webmaster. Το Δικαστήριο έκρινε ότι όταν η συζήτηση σχετίζεται με συγκινησιακό θέμα, όπως η καθημερινή ζωή των κατοίκων της περιοχής και οι εγκαταστάσεις στέγασης, οι πολιτικοί πρέπει να δείχνουν ιδιαίτερη ανοχή στην κριτική.

Στην υπόθεση *Feldek v. Slovakia*, ερευνητής στον τομέα της λογοτεχνίας, δημοσίευσε την αυτοβιογραφία του, όπου περιέγραψε, μεταξύ άλλων, την καταδίκη του από το Σοβιετικό στρατιωτικό δικαστήριο, με την αιτιολογία ότι είχε του δοθεί εντολή να κατασκοπεύσει τον Σοβιετικό στρατό. Αργότερα έγινε Υπουργός Πολιτισμού και Παιδείας της Σλοβακικής Δημοκρατίας και ο Τύπος παρουσίασε μέρη από το βιβλίο. Το Δικαστήριο έκρινε ότι αναπόφευκτα και εν γνώσει του έθεσε τον εαυτό του σε λεπτομερή εξέταση των λεγομένων και των πράξεών του από τους δημοσιογράφους και το ευρύ κοινό και ότι έπρεπε συνεπώς να επιδείξει μεγαλύτερο βαθμό ανοχής.

Το ίδιο δεν ισχύει για τους δημοσίους υπαλλήλους, γιατί δεν θέτουν τους εαυτούς τους εν πλήρει συνειδήσει σε λεπτομερή εξέταση κάθε λόγου και έργου τους στο βαθμό που το κάνουν οι πολιτικοί. Ως εκ τούτου, τα μέσα ενημέρωσης και οι δημοσιογράφοι δεν θα πρέπει να τους αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο, όπως φέρονται για τους πολιτικούς, όταν πρόκειται για κριτική των πράξεών τους.

Επίσης, οι δημοσιογράφοι πρέπει να ασκούν ιδιαίτερη προσοχή κατά την αναφορά τους σε ευάλωτες ομάδες ή ομάδες που έχουν ειδικές ανάγκες. Για παράδειγμα, τα παιδιά και οι νέοι θα πρέπει να προστατεύονται λόγω της εγγενούς ευπάθειας που η ηλικία τους ενέχει, κάτι που ισχύει και στο πλαίσιο της κάλυψης από τα μέσα ενημέρωσης.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ωριμότητα του παιδιού, όταν γίνεται παράθεση των σχολίων του/της. Το παιδί μπορεί να μην είναι επαρκώς ενημερωμένο για τις επιπτώσεις των λόγων του/της, και τα μέσα ενημέρωσης έχουν ηθική ευθύνη να μην προκαλέσουν βλάβη στο παιδί.

Επιπλέον, σε περιπτώσεις όπου οι γονείς ή νόμιμοι εκπρόσωποι τους εκδίδουν αρνητικά, ευαίσθητα ή άλλα ακατάλληλα σχόλια σχετικά με τα παιδιά που βρίσκονται υπό τη φροντίδα τους, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή ως προς το καλύτερο συμφέρον του παιδιού. Θα πρέπει να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές μόνο όταν υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον, αλλά να αποφεύγεται η μνεία του ονόματος του παιδιού, εκτός εάν είναι απαραίτητο, προκειμένου να αποφεύγεται η διά βίου διασύνδεσή τους με αρνητικά ή ενοχλητικά σχόλια.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, όπου το όνομα του παιδιού δεν αναφέρεται και το πρόσωπο δεν φαίνεται, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει επίσης να αποφεύγουν τη δημοσίευση πληροφοριών που έμμεσα ταυτοποιούν το παιδί (όπως φωτογραφίες γονέων ή την ακριβή τοποθεσία της οικογένειας κ. λπ.).

Κατά τη διεξαγωγή έρευνας μεταξύ των ατόμων που χρήζουν προστασίας, απαιτείται αυτοσυγκράτηση, ειδικά όσον αφορά τα άτομα που δεν είναι σε πλήρη νοητική ή σωματική ικανότητα ή που έχουν εκτεθεί σε μια ακραία συναισθηματική κατάσταση. Οι δημοσιογράφοι πρέπει να αποφεύγουν την εκμετάλλευση της ευπάθειας αυτών των προσώπων προκειμένου να αποκτήσουν πληροφορίες.

Προηγούμενη συμπεριφορά του ενδιαφερομένου

Το να έχει δώσει συνεντεύξεις σε δημοσιογράφους στο παρελθόν, το να είναι παρών στα μέσα ενημέρωσης με άλλη μορφή, ακόμα και το να έχει συνεργαστεί με τον Τύπο σε προηγούμενες περιπτώσεις δεν μπορεί να

αποτελέσει επιχείρημα για να στερηθεί το ενδιαφερόμενο πρόσωπο το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή.

Η εκούσια αποκάλυψη πληροφοριών από ένα δημόσιο πρόσωπο μπορεί, ωστόσο, να αποδυναμώσει τον βαθμό προστασίας που δικαιούται το άτομο αυτό. Στην υπόθεση *Hachette Filipacchi Associés ("ICI Paris") v. France*, δημοσιογράφος έγραψε άρθρο για ένα διάσημο τραγουδιστή (συνοδευόμενο από φωτογραφίες) που αφορούν εξωφρενικές οικονομικές δυσκολίες του τραγουδιστή και υπερβολικές προτιμήσεις. Ο τραγουδιστής ισχυρίστηκε παραβίαση της ιδιωτικής του ζωής, αλλά χωρίς επιτυχία, δεδομένου ότι είχε ήδη γνωστοποιήσει πληροφορίες σχετικά με το τρόπο που διαχειρίστηκε και ξόδεψε τα χρήματά του στην αυτοβιογραφία του, από την οποία ο δημοσιογράφος ανέσυρε πληροφορίες

Στην περίπτωση του διεθνώς γνωστού μοντέλου Ναόμι Κάμπελ, δεδομένης της πρότερης δημόσιας άρνησής της για χρήση ναρκωτικών, τα βασικά δεδομένα του εθισμού της στα ναρκωτικά και το γεγονός ότι ήταν σε θεραπεία, ήταν κατά νόμον θέμα δημοσίου συμφέροντος και να μπορούσαν να δημοσιευθούν.

Σε άλλη υπόθεση που αφορά τη δημοσίευση φωτογραφιών γάμου, όπως θα αναπτυχθεί παρακάτω, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη το γεγονός ότι ένας από τους αιτούντες, ο οποίος ήταν ο ίδιος δημοσιογράφος και παρουσιαστής στην τηλεόραση, είχε ήδη αποκαλύψει πτυχές του εαυτού του στο κοινό σε ένα ορισμένο βαθμό. Για αυτόν και για άλλους λόγους, η δημοσίευση των φωτογραφιών ήταν δικαιολογημένη, αν και αυτός ζήτησε από τον τύπο εκ των προτέρων να μην κάνουν ρεπορτάζ για το γάμο και πήρε μέτρα για να αποτρέψει την κάλυψη από τον Τύπο.

Η Μέθοδος άντλησης πληροφοριών και η ειλικρίνειά της

Οι δημοσιογράφοι οφείλουν να ενεργούν με καλή πίστη και οι αρμοδιότητές τους περιλαμβάνουν την παροχή γεγονότων με πιστότητα και ακριβείς πληροφορίες σύμφωνα με την ηθική της δημοσιογραφίας. Για παράδειγμα, σε περιπτώσεις θανάτων που ενέχουν ψυχικό τραύμα, η θλίψη της οικογένειας του θύματος θα πρέπει να οδηγήσει τους δημοσιογράφους για να δείξουν σύνεση και προσοχή.

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να χρησιμοποιούν θεμιτά μέσα για να λάβουν πληροφορίες και να δείχνουν σεβασμό στο εμπλεκόμενο άτομο. Στην υπόθεση Von Hannover v. Germany, η χρήση φωτογραφικές μηχανές με τηλεφακό για να παρθούν κρυφά φωτογραφίες της πριγκίπισσας, ενώ ήταν σε διακοπές, δεν θεωρήθηκε «δίκαιος τρόπος» για την απόκτηση πληροφοριών. Ωστόσο, η δημοσίευση φωτογραφιών ενός τραγουδιστή που προέρχεται από διαφημιστικό υλικό στην υπόθεση Hachette Filipacchi Associés ("ICI Paris") v. France διαπιστώθηκε ότι ήταν αποδεκτή.

Οι δημοσιογράφοι πρέπει να προσέξουν ότι ένα άρθρο που γράφεται και περικύπτεται για να παραπλανηθεί ο αναγνώστης είναι ελάχιστα πιθανό να συμβάλει σε μια συζήτηση δημόσιου συμφέροντος. Η ακρίβεια των πληροφοριών που διαδίδονται αποτελεί θεμελιώδη αρχή για την προστασία του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.

[Το περιεχόμενο, τη μορφή και οι συνέπειες των δημοσιεύσεων](#)

Είναι σημαντικό για τους δημοσιογράφους να εξετάσουν το μέσο της δημοσίευσης και τον τρόπο με τον οποίο ο ενδιαφερόμενος παρουσιάζεται

σε αυτό. Για παράδειγμα, η καλλιτεχνική έκφραση σε ένα ποίημα έχει πολύ πιο περιορισμένες επιπτώσεις από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Όσον αφορά το περιεχόμενο, πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα όταν τα δημόσια πρόσωπα παρουσιάζονται με αρνητικό τρόπο, δεδομένου ότι αυτό είναι πιθανότερο να οδηγήσει σε παραβίαση της ιδιωτικής ζωής. Ωστόσο, η έννοια της ελευθερίας της έκφρασης προστατεύει όχι μόνο το περιεχόμενο, αλλά και τη μορφή και το ύφος της έκφρασης. Παραδείγματος χάριν, οι σατιρικές περιγραφές, που περιλαμβάνουν εγγενώς έναν βαθμό υπερβολής και στρέβλωση της πραγματικότητας, αξιολογούνται διαφορετικά από τις πραγματικές δηλώσεις

Ομοίως, ένας σημαντικός παράγοντας είναι επίσης ο τρόπος με τον οποίο κυκλοφορεί η δημοσίευση – σε εθνικά ή τοπικά μέσα ενημέρωσης με μεγάλη ή περιορισμένη κυκλοφορία. Για παράδειγμα, τα οπτικοακουστικά και ηλεκτρονικά μέσα έχουν συχνά πολύ πιο άμεση και ισχυρή επίδραση από τα έντυπα μέσα.

Κατά τη δημοσίευση προσωπικών πληροφοριών, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δώσουν προσοχή στον δυνητικό αντίκτυπο των πληροφοριών στη ζωή των ανθρώπων πριν από τη διάδοση. Ο αντίκτυπος θα μπορούσε να είναι τόσο αρνητικός ώστε να αναγκάσει μια ολόκληρη οικογένεια να μετακινηθεί από το χωριό τους, όπως αναφέρεται στην περίπτωση HIV πιό πάνω, ή για να οδηγήσει σε ανάκληση υιοθεσίας (περίπτωση Ageyev v. Russia). Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σε ορισμένες χώρες η αντίθεση στην κυβέρνηση μπορεί να σημαίνει κίνδυνο για τη ζωή ή να οδηγεί σε άλλες μορφές απειλών, που απαιτούν προσεκτική εξέταση του κατά πόσο θα αποκαλυφθεί η ταυτότητα των προσωπικών πληροφοριών των ατόμων που αντιμετωπίζουν ποινική δίωξη, ως αποτέλεσμα της δημοσίευσης.

Ειδικά θέματα της ιδιωτικής ζωής

Οικογένεια, κατοικία, περιουσία

Τα μέλη της οικογένειας, οι συγγενείς και οι φίλοι των δημόσιων προσώπων, που δεν είναι δημόσια πρόσωπα, απολαμβάνουν έναν υψηλότερο βαθμό μυστικότητας, αν και υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι δημοσιογράφοι επιτρέπεται να αναφέρονται σε αυτά. Στην υπόθεση *Flinkkilä and Others v. Finland*, η δημοσίευση ονόματος, της ηλικίας, της εικόνας, του εργασιακού χώρου και των λεπτομερειών των οικογενειακών σχέσεων του συντρόφου ενός δημόσιου προσώπου δεν θεωρήθηκε ότι ήταν παραβίαση της ιδιωτικής ζωής, διότι είχε εμπλακεί σε οικογενειακό περιστατικό (και τα δύο άτομα είχαν καταδικαστεί με πρόστιμο).

Άρθρα σχετικά με τα τέκνα δημόσιων προσώπων εμφανίζονται τακτικά στις εφημερίδες. Εάν αυτές οι δημοσιεύσεις γίνονται μόνο για να προκαλέσουν κουτσομπολιά, οι δημοσιογράφοι δεν απολαμβάνουν ισχυρής προστασίας του δικαιώματος τους στην ελευθερία της έκφρασης. Στην υπόθεση *Zvagulis v. Lithuania*, μια εφημερίδα που ανέφερε ότι ένας εξέχων ποπ σταρ απέκτησε παιδί εκτός γάμου, παραβίασε το δικαίωμά του στην ιδιωτική ζωή, δεδομένου ότι η εφημερίδα δεν ήταν σε θέση να συνδέσει τις πληροφορίες αυτές με την επαγγελματική δραστηριότητα του pop star. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η ύπαρξη του παιδιού βρισκόταν στα πλαίσια της ιδιωτικής σφαίρας και ότι η δημοσίευση ήταν αγχωτική για το δημόσιο πρόσωπο και επιβλαβής για την ψυχολογική ακεραιότητα του παιδιού.

Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή περιλαμβάνει όχι μόνο το δικαίωμα σε μια πραγματική φυσική περιοχή, αλλά και την απερίσπαστη απόλαυση της εν λόγω περιοχής. Η διεύθυνση κατοικίας ενός ατόμου εμπίπτει στα προσωπικά δεδομένα. Ως εκ τούτου, προστατεύεται και κατ' αρχάς δεν θα

πρέπει να τίθεται στη διάθεση του κοινού από τους δημοσιογράφους. Στην περίπτωση *Alkaya v. Turkey*, ένας δημοσιογράφος, που ανέφερε τη διάρρηξη του σπιτιού μιας διάσημης ηθοποιού, παραβίασε το δικαίωμά της στην ιδιωτική ζωή με την αποκάλυψη της διεύθυνσης του σπιτιού της. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι ακόμη και όταν υπηρετείται το δημόσιο συμφέρον με την αναφορά της διάρρηξης, δεν υπήρχε ενδιαφέρον για τη δημοσίευση των συγκεκριμένων στοιχείων της διεύθυνσης του σπιτιού της. Η δημοσιοποίηση περιοχών που σχετίζονται με την ιδιωτική σφαίρα της ζωής των ατόμων μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα, όπως η περίπτωση του κέντρου θεραπείας που σύχναζε ο N. Campbell.

Σωματική και ηθική ακεραιότητα

Ιατρικές πληροφορίες

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις ιατρικές πληροφορίες, διότι είναι θεμελιώδους σημασίας για σεβασμό του δικαιώματος του ατόμου στην ιδιωτικότητα. Είναι κρίσιμο όχι μόνο να σεβαστούμε την αίσθηση της ιδιωτικής ζωής ενός ασθενούς αλλά και να διατηρήσουμε την εμπιστοσύνη του στο ιατρικό επάγγελμα και τις υπηρεσίες υγείας γενικότερα. Διαφορετικά, ο αντίκτυπος μπορεί να είναι τόσο αρνητικός ώστε όσοι έχουν ανάγκη ιατρικής βοήθειας να διστάσουν να αποκαλύψουν τις πληροφορίες αυτές για να λάβουν την κατάλληλη θεραπεία.

Στην περίπτωση *Fürst-Pfeifer v. Austria*, ένα άρθρο σχετικά με μια επίσημη ψυχολόγο- εμπειρογνώμονα σε δικαστικές διαδικασίες δημοσιεύθηκε το Δεκέμβριο του 2008 σε μια περιφερειακή ιστοσελίδα ειδήσεων. Το άρθρο αναφέρθηκε στο γεγονός ότι η εμπειρογνώμονας υπέφερε από ψυχολογικά προβλήματα, όπως εναλλαγές της διάθεσης και κρίσεις πανικού, αλλά είχε εργαστεί ως διορισμένη εμπειρογνώμονας για πολλά

χρόνια. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, μια σοβαρή συζήτηση σχετικά με την κατάσταση της ψυχικής υγείας ενός εμπειρογνώμονα ψυχικής υγείας, που προκαλείται από αιτιολογημένες υποψίες, πρέπει να θεωρηθεί ως μια συζήτηση γενικού συμφέροντος, καθώς ένας εμπειρογνώμονας σε δικαστικές διαδικασίες απαιτείται να ανταποκρίνεται σε πρότυπα σωματικής και ψυχικής ευεξίας.

Στην περίπτωση *Armonienė v. Lithuania*, η μεγαλύτερη καθημερινή εθνική εφημερίδα δημοσίευσε λεπτομέρειες σχετικά με την ιατρική κατάσταση ενός ιδιώτη που έπασχε από τον ιό HIV. Μετά το θάνατο του συγκεκριμένου προσώπου, η σύζυγός του συνέχισε τις δικαστικές διαδικασίες. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η δημόσια αποκάλυψη της κατάστασης της υγείας του συζύγου και η αποκάλυψη του πλήρους ονόματος, του επώνυμου και του τόπου κατοικίας του δεν ήταν προς το δημόσιο συμφέρον. Επιβεβαιώνοντας πληροφορίες σχετικά με την ασθένεια του συζύγου της, οι εργαζόμενοι στο ιατρικό κέντρο κατά του AIDS θα μπορούσαν να έχουν επηρεάσει αρνητικά την προθυμία άλλων ατόμων να εξετάζονται οικειοθελώς για τον ιό HIV.

Στην υπόθεση *Mitkus v. Latvi*, η εφημερίδα παραβίασε την ιδιωτική ζωή ενός κρατουμένου, όταν ανέφερε ότι είχε μολυνθεί με τον ιό HIV. Το άρθρο περιελάμβανε μια φωτογραφία, αν και οι εθνικές δικαστικές αρχές είχαν απαγορεύσει τη δημοσίευσή της. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι με δεδομένο πως τα χαρακτηριστικά του κρατουμένου ήταν σαφώς ορατά (αναφέρονταν το μικρό του όνομα και το πρώτο γράμμα του επωνύμου του, λεπτομέρειες του ποινικού του αρχείου και του τόπου φυλάκισης), ήταν απολύτως πιθανό ότι οι συγγρατούμενοί του και άλλα άτομα να μπορέσουν να τον ταυτοποιήσουν και να συμπεριφερθούν διαφορετικά σε τον βασισμένοι σε αυτή την κατάσταση της υγείας του.

Ηθική ακεραιότητα

Καταρχήν, θα είναι δύσκολο για έναν δημοσιογράφο να δικαιολογήσει την δημοσιοποίηση ιδιωτικών ιδιαίτερα στενών σχέσεων των δημόσιων προσώπων εάν αυτή δεν συμβάλλει σε μια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος. Στην υπόθεση Standard Verlags GmbH v. Austria (No.2), μια εφημερίδα παραβίασε την ιδιωτική ζωή των ενδιαφερόμενων προσώπων όταν δημοσίευσε ένα άρθρο σχολιάζοντας φήμες ότι η σύζυγος του τότε αυστριακού Προέδρου επιδίωξε να τον χωρίσει και ότι διατηρούσε στενές επαφές με έναν άλλο Πολιτικό. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, οι δημοσιογράφοι μπορούν να αναφέρουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της υγείας των πολιτικών, όταν αυτές μπορεί να τους εμποδίσουν να ασκήσουν τα καθήκοντά τους, αλλά η ίδια ελευθερία δεν ισχύει για άσκοπα κουτσομπολιά σχετικά με το γάμο τους.

Το δικαίωμα στην εικόνα

Η δημόσια εικόνα ενός ατόμου αποτελεί ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του, καθώς αποκαλύπτει τα μοναδικά χαρακτηριστικά του ατόμου και διακρίνει αυτό το άτομο από τα άλλα. Είναι ένα ουσιαστικό συστατικό της προσωπικής του ανάπτυξης και ο καθένας έχει το δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση της δικής του δημόσιας εικόνας. Υπό αυτό το πρίσμα, η δημοσίευση μιας φωτογραφίας γενικά αποτελεί μια πιο ουσιαστική παρέμβαση στο δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή από ότι η απλή δημοσιοποίηση του ονόματος ενός ατόμου.

Τα άτομα έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν τη δημοσίευση της φωτογραφίας τους και να αντιταχθούν στην καταγραφή, τη διατήρηση και την αναπαραγωγή της εικόνας από κάποιο άλλο πρόσωπο.

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει, κατ' αρχήν, να εξασφαλίσουν τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου κατά τη στιγμή της λήψης της φωτογραφίας και όχι απλώς εάν και όταν δημοσιευθεί. Διαφορετικά, ένα ουσιαστικό χαρακτηριστικό της προσωπικότητας (η εικόνα) εξαρτάται από τρίτα μέρη και ο ενδιαφερόμενος δεν έχει κανέναν έλεγχο πάνω του.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στα παραπάνω τμήματα, οι φωτογραφίες που λαμβάνονται χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων ή κρυφά εν αγνοία τους θα οδηγήσουν σε παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτικότητα, εκτός εάν θεωρηθούν ότι συμβάλλουν σε συζήτηση δημόσιου συμφέροντος.

Στην υπόθεση *Mgn Limited v. the United Kingdom*, μια εφημερίδα δημοσίευσε ένα άρθρο για το μοντέλο Naomi Campbell. Ο τίτλος στην πρώτη σελίδα του ήταν "Naomi: είμαι τοξικομανής" και ένα μεγαλύτερο άρθρο μέσα στην εφημερίδα εκπονήθηκε για την θεραπεία εθισμού Campbell. Τα άρθρα συνοδεύονταν από φωτογραφίες που τραβήχτηκαν κρυφά κοντά στο Centre Narcotics Anonymous που παρακολουθούσε εκείνη την εποχή. Τα εθνικά δικαστήρια κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η δημοσίευση των πληροφοριών ήταν δικαιολογημένη ως θέμα δημόσιου συμφέροντος, δεδομένου ότι Campbell είχε προηγουμένως αρνηθεί δημόσια τη χρήση ναρκωτικών και τα άρθρα αποκάλυπταν ότι ήταν υπό θεραπεία για τοξικομανία. Ωστόσο, αν και η δημοσίευση των πληροφοριών αυτών ήταν δικαιολογημένη, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η συμπληρωματική δημοσίευση των φωτογραφιών ήταν προσβλητική και οδυνηρή για εκείνη, και υποστήριξε το δικαίωμά της για σεβασμό της ιδιωτικής ζωής.

Στην υπόθεση *Müller v. German* οι προσφεύγουσες ενημερώθηκαν για πρώτη φορά για την αυτοκτονία των γιών τους από άρθρο εφημερίδας που περιείχε τη φωτογραφία του γιου τους. Ενώ η δημοσίευση της

φωτογραφίας χωρίς τη συγκατάθεσή τους θεωρήθηκε παραβίαση της ιδιωτικής ζωής των προσφευγουσών, το συνοδευτικό άρθρο ήταν ακριβές και σε καμία περίπτωση δυσφημιστικό και η φωτογραφία δεν έφερε καμία ιδιαιτερότητα. Επιπλέον, οι προσφεύγουσες θα μπορούσαν να έχουν ζητήσει ασφαλιστικά μέτρα για την αποτροπή περαιτέρω δημοσίευσης ανεπιβεβαίωτων πληροφοριών. Η συνδυασμένη επίδραση αυτών των παραγόντων μειωσε τη σοβαρότητα της παραβίασης της ιδιωτικής ζωής, έτσι ώστε οι προσφεύγουσες δεν έτυχαν καμίας αποζημίωσης.

Ειδικές περιπτώσεις φωτογράφισης και κινηματογράφησης

Εικόνες βίας ή τραυματικά γεγονότα

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει, βάσει των ευθυνών τους, να είναι ευαίσθητοι όταν δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με άτομα που πλήττονται από την τραγωδία του πένθους, δεδομένου ότι η δημοσίευση τέτοιων πληροφοριών μπορεί να οδηγήσει σε παραβίαση του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής των πληγέντων. Στην υπόθεση *Hachette Filipacchi Associés v. France*, ένα εβδομαδιαίο περιοδικό δημοσίευσε άρθρο που συνοδευόταν από φωτογραφία του πτώματος δολοφονημένου υψηλόβαθμου υπαλλήλου, στο δρόμο. Τα μέλη της οικογένειας μήνυσαν επιτυχώς το περιοδικό για παραβίαση της ιδιωτικής ζωής.

CCTV

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να απέχουν από τη δημοσίευση πλάνων που λαμβάνονται από κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης (CCTV) που προβάλλουν ιδιώτες χωρίς συγκάλυψη των εικόνων, εκτός εάν η πληροφορία αυτή συμβάλλει σε μια συζήτηση γενικού ενδιαφέροντος. Στην περίπτωση *Peck v. United Kingdom*, ένα άτομο (το οποίο έπασχε από κατάθλιψη αλλά δεν είχε ακόμα κατηγορηθεί για ποινικό αδίκημα) καταγράφηκε ενώ περπατούσε στο δρόμο με ένα μαχαίρι κουζίνας στο χέρι του και στη συνέχεια προσπάθησε να κόψει τους καρπούς του. Η δημοσίευση αυτού του βίντεο από το τοπικό Συμβούλιο και τα μέσα ενημέρωσης θεωρήθηκε ότι παραβίαζε το δικαίωμά του στην ιδιωτική ζωή.

Κρυφές κάμερες

Οι ερευνητές- δημοσιογράφοι έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν κρυφές κάμερες για την καταγραφή συνεντεύξεων με μη δημόσια πρόσωπα μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η χρήση κρυφών καμερών επιτρέπεται όταν α) το θέμα συμβάλλει στη δημόσια συζήτηση, β) η αναφορά δεν επικεντρώνεται στο πρόσωπο προσωπικά, αλλά σε μία από τις επαγγελματικές πτυχές του, γ) το πρόσωπο και η φωνή του προσώπου είναι συγκεκαλυμμένη και δ) η συνέντευξη δεν διεξάγεται σε συνήθεις εργασιακές εγκαταστάσεις.

Στην υπόθεση *Haldimann and Others v. Switzerland*, τέσσερις δημοσιογράφοι συμμετείχαν στην καταγραφή και τη μετάδοση ντοκιμαντέρ για την πώληση προϊόντων ασφάλισης ζωής με υπόβαθρο τη δυσaréσκεια του κοινού για τις πρακτικές που χρησιμοποιούνται από Μεσίτες Ασφαλίσεων. Το ντοκιμαντέρ περιείχε σειρά συνεντεύξεων που καταγράφονταν από Κρυφή κάμερα για να τονίσει την αμέλεια ενός ασφαλιστή. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η παρέμβαση στην ιδιωτική ζωή του μεσίτη, ο οποίος είχε αποφασίσει να μην εκφράσει γνώμη στη συνέντευξη, δεν ήταν αρκετά σοβαρή ώστε να παρακάμψει το δημόσιο συμφέρον και να

δοθούν πληροφορίες σχετικά με την εικαζόμενη αμέλεια στον τομέα της ασφαλιστικής μεσιτείας.

Ωστόσο, η διασημότητα ή οι ενέργειες ενός ατόμου δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να δικαιολογήσουν την παρενόχληση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή τη δημοσίευση φωτογραφιών [ή πληροφοριών] που εξασφαλίζονται μέσω δόλιων ή μυστικών πράξεων ή γνωστοποιήσεις που απεικονίζουν λεπτομέρειες της ιδιωτικής ζωής του ατόμου και αντιπροσωπεύουν εισβολή στην ιδιωτικότητά τους.

Λήψη φωτογραφιών διάσημων ατόμων σε γάμους

Ρεπορτάζ σε γάμους γνωστών προσωπικοτήτων και η δημοσιοποίηση φωτογραφιών τελετών επιτρέπεται καταρχήν επειδή έχουν μια δημόσια πλευρά, υπό ορισμένους όρους, επίσης χωρίς συγκατάθεση.

Στην υπόθεση *Sihler-Jauch and Jauch v. Germany*, ένα εβδομαδιαίο περιοδικό δημοσίευσε ένα άρθρο που συνοδευόταν από διάφορες φωτογραφίες για το γάμο γνωστού παρουσιαστή της τηλεόρασης. Αποφασίστηκε ότι ο δημοσιογράφος δεν παραβίαζε το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή του ζευγαριού επειδή ο παρουσιαστής ήταν πασίγνωστος και είχε ισχυρή επιρροή στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης. Επιπλέον, ο κατάλογος των φιλοξενουμένων περιείχε εξέχοντα ονόματα, συμπεριλαμβανομένου του δημάρχου του Βερολίνου και το ζεύγος δεν απεικονίστηκε στις φωτογραφίες με αρνητική χροιά.

Ομοίως, στην περίπτωση *Lillo-Stenberg and Saether v. Norway*, ένας γνωστός μουσικός και ηθοποιός παραπονέθηκε για τον τύπο που εισβάλλει στην ιδιωτικότητά του κατά τη διάρκεια της γαμήλιας δεξίωσής τους. Ένα περιοδικό δημοσίευσε ένα άρθρο δύο σελίδων σχετικά με το γάμο

συνοδευόμενο από έξι φωτογραφίες χωρίς τη συγκατάθεση του ζευγαριού. Το Δικαστήριο θεώρησε ότι η μυστικότητα τους δεν παραβιάστηκε επειδή το γεγονός πραγματοποιήθηκε σε ανοικτό και προσιτό τόπο, δεν απεικονίστηκαν με αρνητικό τρόπο, και η γαμήλια δεξίωση τους ήταν μια λιγότερο ιδιωτική υπόθεση από ότι θα ήταν μια γαμήλια τελετή.

Τα παιδιά

Οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να αποφεύγουν να δημοσιεύουν φωτογραφίες παιδιών δημόσιων προσώπων, εάν μια τέτοια πληροφορία δεν συμβάλλει σε συζήτηση δημόσιου συμφέροντος. Στην περίπτωση *Kahn v. Germany*, οι φωτογραφίες των δύο παιδιών του Oliver Kahn, πρώην τερματοφύλακα της γερμανικής εθνικής ομάδας ποδοσφαίρου, και της συζύγου του παρουσιάστηκαν σε περιοδικό. Στους δημοσιογράφους επεβλήθη πρόστιμο επειδή είχαν παραβιάσει το δικαίωμα της οικογένειας στην ιδιωτική ζωή. Όλες οι φωτογραφίες έδειχναν τα παιδιά συνοδεία των γονέων τους ή σε διακοπές, αν και το θέμα των ρεπορτάζ δεν ήταν τα ίδια τα παιδιά, αλλά μάλλον η σχέση των γονέων τους και η καριέρα του Oliver Kahn.

Στην υπόθεση *Reklos and Davourlis v. Greece*, η φωτογράφιση νεογέννητου μωρού χωρίς τη συγκατάθεση των γονέων του (στην εντατική μονάδα θεραπείας, στην οποία μόνο το προσωπικό του Νοσοκομείου θα έπρεπε να έχει πρόσβαση) θεωρήθηκε ότι αποτελεί παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή, ακόμη και αν οι φωτογραφίες δεν δημοσιεύτηκαν.

Αλληλογραφία

Στην υπόθεση Leemroel & S.A. ED. Ciné Revue v. Belgium, μια δικαστής έδινε αποδεικτικά στοιχεία σε έρευνα κοινοβουλίου σχετικά με το χειρισμό μιας συγκεκριμένης υπόθεσης. Της ζητήθηκε να παραδώσει το αρχείο που είχε φέρει μαζί της στο πλαίσιο προετοιμασίας της υπόθεσης. Ο φάκελος περιείχε προσωπικές σημειώσεις για την υπεράσπισή της και συστάσεις από τον δικηγόρο της για το πώς να επικοινωνήσει και να παρουσιαστεί ενώπιον της Επιτροπής. Ένα περιοδικό δημοσίευσε ένα άρθρο που περιείχε μακροσκελή αποσπάσματα από το συγκεκριμένο προπαρασκευαστικό αρχείο. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η ιδιωτικότητα της παραβιάστηκε επειδή το άρθρο περιείχε κριτική για το χαρακτήρα του δικαστή και περιέλαβε ένα αντίγραφο αλληλογραφίας που ήταν ιδιωτικό, υπό την αυστηρότερη έννοια, και που δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι συνέβαλε καθ' οιονδήποτε τρόπο σε μια συζήτηση της γενικό συμφέρον της κοινωνίας.

Αναφορά σε εγκλήματα

Κατά τη δημοσιοποίηση υποθέσεων σχετικών με εγκλήματα, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στο κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος είναι γνωστός στο κοινό. Το γεγονός και μόνο ότι ένα πρόσωπο υπόκειται σε ποινική έρευνα, ακόμη και για ένα πολύ σοβαρό αδίκημα, δεν δικαιολογεί την αντιμετώπισή του με τον ίδιο τρόπο με ένα δημόσιο πρόσωπο, που είναι περισσότερο εκτεθειμένο στη δημοσιότητα.

Γενικές αρχές

Το κοινό έχει έννομο συμφέρον να ενημερώνεται για εγκλήματα, διαδικασίες έρευνας και δίκες. Ενώ ο στόχος της δημοσιοποίησης

εγκλημάτων είναι να ενημερώνεται το κοινό, ο δημοσιογράφος πρέπει παρ' όλα αυτά να τα εκθέτει καλόπιστα, αποφεύγοντας να δημοσιεύσει αβάσιμες και ανεπιβεβαίωτες κατηγορίες.

Ειδικότερα, οι δημοσιογράφοι δεν θα πρέπει να παρουσιάσουν ένα πρόσωπο ως ένοχο έως ότου η καταδίκη του έχει ανακοινωθεί από το δικαστήριο. Πρέπει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ υποψίας και καταδίκης. Ως θέμα ορθής πρακτικής, τα μέσα ενημέρωσης θα μπορούσαν να προσδιορίσουν αν ένα πρόσωπο έχει δηλώσει ένοχος ή όχι, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομολογία ενοχής δεν πρέπει να παρουσιάζεται ως αποδεδειγμένη ενοχή.

Το δικαίωμα των ανήλικων θυμάτων να προστατεύουν την ταυτότητά τους

Στην υπόθεση Krone Verlag GmbH & Co KG and Krone Multimedia GmbH & Co KG v. Austria, μια εφημερίδα αποκάλυψε την ταυτότητα ενός ανήλικου θύματος σεξουαλικής κακοποίησης δημοσιεύοντας τη φωτογραφία της στην ιστοσελίδα της. Αν και η είδηση ήταν θέμα δημόσιας ανησυχίας, δεδομένου ότι ούτε οι δράστες ούτε το θύμα ήταν δημόσια πρόσωπα ή είχαν εισέλθει προηγουμένως στη δημόσια σφαίρα, η γνώση της ταυτότητάς τους δεν ήταν απαραίτητη για να γίνουν κατανοητές οι λεπτομέρειες της υπόθεσης. Το παιδί δεν ήταν δημόσιο πρόσωπο και δεν θεωρήθηκε από το Δικαστήριο ότι έχει εισέλθει στη δημόσια σφαίρα με το να γίνει θύμα αξιόποινης πράξης, που προσέλκυσε ιδιαίτερη προσοχή του κοινού.

Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή ενός υποτιθέμενου παιδεραστή

Στην υπόθεση Y v. Switzerland, ένας δημοσιογράφος βρέθηκε να παραβιάζει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή ενός ατόμου που διώκεται για παιδεραστία, ο οποίος τελικά αφέθηκε ελεύθερος. Το άρθρο περιείχε ένα σημαντικό αριθμό λεπτομερών πληροφοριών και αποσπασμάτων από τις δηλώσεις του καταγγέλλοντος στην αστυνομία, τα οποία θεωρήθηκαν ότι παραβίαζαν το δικαίωμά του στην ιδιωτική ζωή και δεν συνέβαλαν σε δημόσια συζήτηση.

Αποκάλυψη της ταυτότητας ενός υπό έρευνα αστυνομικού υπαλλήλου

Στην υπόθεση Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlagsgesellschaft v. Austria, ένα ειδησεογραφικό περιοδικό δημοσίευσε άρθρο με αποσπάσματα από τα πρακτικά των προκαταρκτικών ερευνών σε ποινικές διαδικασίες κατά τριών αλλοδαπών αστυνομικών που βρίσκονταν σε μια πτήση απέλασης. Ο προς απέλαση κρατούμενος που συνόδευαν είχε πεθάνει κάτω από ασαφείς συνθήκες. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η αποκάλυψη της ταυτότητας ενός αστυνομικού υπαλλήλου από το ειδησεογραφικό περιοδικό είχε επηρεάσει αρνητικά την ιδιωτική και κοινωνική ζωή του και ιδιαίτερη προσοχή έπρεπε να ληφθεί για να τον προστατεύσει από την καταδίκη από τα Μέσα.

Υποπτα πρόσωπα

Οι δημοσιογράφοι επιτρέπεται κατ ' αρχήν να δημοσιεύουν φωτογραφίες δημοσίων προσώπων υπό έρευνα, π.χ. σε περίπτωση υποψίας φοροδιαφυγής μεγάλης κλίμακας. Στην υπόθεση Verlagsgruppe News

GmbH v. Austria (no.2), η εφημερίδα δημοσίευσε άρθρο σχετικά με τις εκκρεμείς έρευνες με την υποψία μεγάλης κλίμακας φοροδιαφυγής κατά του Διευθύνοντος Συμβούλου ενός γνωστού κατασκευαστή όπλων. Η αναφορά αυτή δεν θεωρήθηκε ότι παραβίαζε το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Ο δημοσιογράφος θα πρέπει να είναι πολύ πιο προσεκτικός όταν αμφισβητούνται λιγότερο γνωστά άτομα. Στην περίπτωση της *Khuzhin and Others v. Russia*, η δημοσιοποίηση (κατά τη διάρκεια ενός Talk Show) των φωτογραφιών των διαβατηρίων των προσώπων που κατηγορούνται για απαγωγή και βασανισμό, λίγες ημέρες πριν από τη δίκη τους, οδήγησε σε παραβίαση του δικαιώματος τους στην ιδιωτική ζωή.

Δημοσίευση κοινότυπων πτυχών των κατηγορουμένων

Στην υπόθεση *Bedat v. Switzerland*, ένας δημοσιογράφος θεωρήθηκε ότι έχει παραβιάσει το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα ενός προσώπου που ήταν κατηγορούμενο για τρεις θανάτους σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η δημοσίευση αρχείων συνεντεύξεων, δηλώσεων της συζύγου και του ιατρού του κατηγορουμένου, καθώς και επιστολές που εστάλησαν από τον κατηγορούμενο στον δικαστή που διερευνούσε την υπόθεση, και αφορούσαν κοινότυπες πτυχές της καθημερινής του ζωής όσο ήταν υπό κράτηση, δεν συνέβαλαν σε δημόσιο διάλογο. Επιπλέον, το Δικαστήριο δήλωσε ότι ο δημοσιογράφος είχε παρουσιάσει μια άκρως αρνητική εικόνα του κατηγορουμένου, υιοθετώντας ένα οιονεί χλευαστικό τόνο, με μεγάλες κοντινές φωτογραφίες του κατηγορουμένου που συνόδευε το κείμενο, ως απόδειξη ότι ο δημοσιογράφος επεδίωξε να δημιουργήσει ένα συγκλονιστικό άρθρο.

Άτομα υπό κράτηση

Στην υπόθεση *Toma v. Romania*, αφού η αστυνομία συνέλαβε άτομο για κατοχή ναρκωτικών, κάποιοι αστυνομικοί επικοινωνήσαν με δημοσιογράφους και τους κάλεσαν να καταγράψουν φωτογραφικά τον ενδιαφερόμενο στο αρχηγείο της αστυνομίας. Το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το δικαίωμα του ατόμου στην ιδιωτική ζωή είχε παραβιαστεί.

Σε μια άλλη περίπτωση, *Khmel v. Russia*, η αστυνομία είχε καλέσει δημοσιογράφους στο αστυνομικό τμήμα για να βιντεοσκοπήσει μέλος του περιφερειακού Νομοθετικού Σώματος, που συνελήφθη με την υποψία της οδήγησης υπό μέθη και απείθαρχης συμπεριφοράς. Μερικά από τα πλάνα μεταδόθηκαν στην τηλεόραση και θεωρήθηκαν ότι παραβιάζουν το δικαίωμά του στην ιδιωτική ζωή.

Καταδικασθέντα άτομα σε συναισθηματικές καταστάσεις

Στην περίπτωση *Egeland and Hanseid v. Norway*, δύο εφημερίδες είχαν δημοσιεύσει, αν και χωρίς συγκατάθεση, φωτογραφίες ενός ατόμου που επρόκειτο να εκτίσει μακρά ποινή φυλάκισης, στην οποία είχε μόλις καταδικαστεί. Αν και οι φωτογραφίες είχαν σχέση με δημόσια εκδήλωση και είχαν ληφθεί σε δημόσιο χώρο, σε μια εποχή που η ταυτότητά της ήταν ήδη γνωστή στο κοινό, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η απεικόνισή της στις εφημερίδες ήταν ιδιαίτερα παρεμβατική καθώς ήταν δακρυσμένη και σε μεγάλο stress. Είχε μόλις συλληφθεί μέσα σε δικαστικό μέγαρο, αφού

είχε ειδοποιηθεί για την ετυμηγορία της καταδίκη της για τριπλή δολοφονία που συνεπάγετο την εσχάτη των ποινών.

Καταδικασμένα άτομα που απελευθερώθηκαν με αναστολή

Συχνά, οι δημόσιες αρχές, ιδίως τα όργανα επιβολής του νόμου, δίνουν στη δημοσιότητα φωτογραφίες καταζητούμενων, συλληφθέντων ή απελευθερωμένων ατόμων με αναστολή. Καταρχήν, οι δημοσιογράφοι επιτρέπεται να αναδημοσιεύουν τέτοιες εικόνες. Στην περίπτωση Österreichischer Österreichischer Rundfunk v. Austria, ήταν αποδεκτό να μεταδοθεί η εικόνα του επικεφαλής μιας ΝΕΟ-ναζιστική οργάνωσης, ο οποίος είχε απελευθερωθεί με αναστολή. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, το ενδιαφέρον του να μην γνωστοποιήσει τη φυσική του εμφάνιση δεν ήταν πιο σημαντικό από το γεγονός ότι ήταν διαβόητο πρόσωπο που είχε διαπράξει εγκλήματα πολιτικού χαρακτήρα.

Κώδικες Δεοντολογίας και αυτορρυθμιστικά Πλαίσια

Κώδικες δεοντολογίας και αυτορρυθμιστικοί φορείς ή μηχανισμοί που περιλαμβάνουν εκδότες, δημοσιογράφους, ενώσεις χρηστών Μέσων Ενημέρωσης, εμπειρογνώμονες από τον ακαδημαϊκό κόσμο και δικαστές είναι κρίσιμα στοιχεία που συμβάλλουν στην ισόρροπη και ηθική πρακτική της δημοσιογραφίας.

Γενικά, οι δημοσιογράφοι ενθαρρύνονται να τηρούν αυτά τα εργαλεία αυτορρύθμισης.

Αρχές προστασίας δεδομένων

Δικαιώματα των ατόμων

α. Τα νομικά πλαίσια προβλέπουν πλήρη απαλλαγή, εκτός από τα μέτρα ασφαλείας, όταν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα για τις δημοσιογραφικές και συντακτικές δραστηριότητές τους.

Ταυτόχρονα, τα μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με το γεωργιανό Σύνταγμα και σύμφωνα με τη Σύμβαση, για να εξασφαλίσουν την ιδιωτική ζωή των ατόμων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 9 της Σύμβασης 108, μπορούν να επιτρέπονται παρεκκλίσεις από βασικές αρχές προστασίας δεδομένων, για παράδειγμα για να εξασφαλίζεται η ελευθερία της έκφρασης, μόνο όταν οι παρεκκλίσεις αυτές προβλέπονται από το δίκαιο του συμβαλλόμενου μέρους της Σύμβασης και συνιστούν αναγκαία μέτρα σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς στο συμφέρον της προστασίας του Υποκειμένου των δεδομένων ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

Στη συνέχεια, οι δημοσιογράφοι θα πρέπει να αξιολογούν, κατά περίπτωση, εάν τους επιτρέπεται να παρεκκλίνουν στις βασικές αρχές προστασίας δεδομένων σε συγκεκριμένες περιστάσεις.

Ως εκ τούτου, οι βασικές αρχές για την προστασία των δεδομένων μπορούν σε κάποιο βαθμό να εφαρμόζονται και στα μέσα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες.

Όσον αφορά τα δικαιώματα του ατόμου, σύμφωνα με το άρθρο 8 της Σύμβασης 108, τα άτομα έχουν το δικαίωμα (όταν δεν εφαρμόζονται παρεκκλίσεις σύμφωνα με το άρθρο 9):

- να καθιερώσουν την ύπαρξη αυτοματοποιημένου προσωπικού αρχείου δεδομένων, τους κύριους σκοπούς του, καθώς και την ταυτότητα και τη συνήθη κατοικία ή κύρια θέση του υπευθύνου της επεξεργασίας των δεδομένων
- να λαμβάνουν σε εύλογα χρονικά διαστήματα και χωρίς υπερβολική καθυστέρηση ή επιβεβαίωση εξόδων για το κατά πόσον τα προσωπικά δεδομένα που τον αφορούν αποθηκεύονται στο αυτοματοποιημένο αρχείο δεδομένων καθώς και την επικοινωνία με τα δεδομένα αυτά σε κατανοητή μορφή.
- να λαμβάνουν, ανάλογα με την περίπτωση, τη διόρθωση ή τη διαγραφή των δεδομένων αυτών, εφόσον αυτά έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία αντίθετη προς τις διατάξεις του δικαίου της χώρας εφαρμόζοντας τις βασικές αρχές προστασίας δεδομένων
- να υπάρξει αποκατάσταση, εάν δεν τηρείται αίτηση επιβεβαίωσης ή, ανάλογα με την περίπτωση, ανακοίνωση, διόρθωση ή μαζική διαγραφή.

Στο πλαίσιο του νέου νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Δεδομένων, τα δικαιώματα των ατόμων θα ενισχυθούν ακόμη περισσότερο και τα άτομα θα λάβουν πληρέστερες πληροφορίες κατά τη συλλογή και θα έχουν, για παράδειγμα, το δικαίωμα να διαγραφούν οι πληροφορίες («δικαίωμα λήθης»), το δικαίωμα στη φορητότητα των προσωπικών δεδομένων τους κλπ.

Οι παρεκκλίσεις από τα δικαιώματα αυτά επιτρέπονται μόνον εφόσον προβλέπονται από το δίκαιο του συμβαλλόμενου μέρους και συνιστούν αναγκαίο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς για συμφέρον της προστασίας του υποκειμένου των δεδομένων ή των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων.

β. γενικά, και με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του εθνικού δικαίου, τα άτομα έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα δεδομένα που αποθηκεύονται από το υπεύθυνο του Μέσου ενημέρωσης.

Η αίτηση αυτή μπορεί να απορριφθεί εάν η γνωστοποίηση των πληροφοριών θα θίξει τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες (αποκάλυψη των πηγών, μιας διεξαγωγής έρευνας, κλπ.), θα παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων ή θα επηρεάζει με δυσανάλογο τρόπο την ελευθερία της έκφρασης.

Οι διαδικασίες για το χειρισμό της αίτησης πρόσβασης θα πρέπει να υιοθετούνται από τα Μέσα ενημέρωσης. Σε περίπτωση άρνησης συμμόρφωσης με το αίτημα, τα Μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να καταγράφουν τους λόγους της παρούσας απόφασης και να τα κοινοποιούν στον ενδιαφερόμενο.

γ. δημοσιευμένα νέα ή ισχυρισμοί, οι οποίοι στη συνέχεια αποδεδειγμένα είναι εσφαλμένοι, θα πρέπει να διορθώνονται αμέσως με τον κατάλληλο τρόπο από τον εκδότη.

Η διόρθωση που δημοσιεύει τα πραγματικά γεγονότα πρέπει να έχει αναφορά στο λανθασμένο άρθρο. Τα πραγματικά γεγονότα θα πρέπει να δημοσιεύονται ακόμη και αν το σφάλμα βρίσκεται σε άλλη μορφή. Στην περίπτωση της διαδικτυακής δημοσίευσης, η διόρθωση θα πρέπει να

συνδέεται με *link* με το αρχικό περιεχόμενο. Εάν η δημοσίευση γίνεται εντός της αρχικής δημοσίευσης, θα πρέπει να επισημαίνεται ως τέτοια.

Η διόρθωση, η ανάκληση ή η διάψευση πρέπει να αποθηκεύονται μαζί με την αρχική δημοσίευση και για την ίδια χρονική περίοδο.

Τα Μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να έχουν διαδικασίες για να διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος απάντησης και το δικαίωμα να λαμβάνουν διόρθωση ψευδών πληροφοριών μετά τη δημοσίευση, οι οποίες είναι ακόμη πιο κρίσιμες σε περιπτώσεις όπου τα δικαιώματα πρόσβασης και διόρθωσης έχουν περιορισθεί πριν από την δημοσίευση (πρβλ. άρθρο 29 ομάδα εργασίας, σύσταση 1/97, «νόμος περί προστασίας δεδομένων και ΜΜΕ», 25 Φεβρουαρίου 1997).

δ. τα προσωπικά δεδομένα που συγκεντρώνονται κατά παράβαση των δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων πρέπει να αποκλειστούν εξ αρχής και τελικά να διαγραφούν από τον εκδότη.

ε. κάθε πρόσωπο θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να καταγγείλει και να έχει αποτελεσματική αποκατάσταση σε περίπτωση παραβίασης του δικαιώματός τους για προστασία δεδομένων, αφού έχει ενημερωθεί σχετικά με τα δικαιώματά του, έτσι ώστε τα ένδικα μέσα να είναι αποτελεσματικά στην πράξη και να μην παραμένουν καθαρά θεωρητικά.

Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα θα πρέπει να είναι σε θέση να απευθύνουν τις καταγγελίες τους απευθείας στα Μέσα ενημέρωσης, σε έναν αυτορρυθμιστικό φορέα και τελικά στην αρχή προστασίας δεδομένων ή στα δικαστήρια.

Θα πρέπει επίσης να δικαιούνται κατάλληλη αποζημίωση ανάλογη με την παραβίαση και τις συνέπειές της.

Στην περίπτωση *Anram and others v. Moldova* οι προσφεύγουσες, πέντε γυναίκες, διαμαρτυρήθηκαν για τη μετάδοση στην Κρατική τηλεόραση στις 10 Μαΐου 2003 προσωπικού βίντεο σε σάουνα με πέντε άντρες, τέσσερις από τους οποίους ήταν αστυνομικοί. Το βίντεο χρησιμοποιήθηκε σε ένα πρόγραμμα για τη διαφθορά στη δημοσιογραφία, και ιδιαίτερα στην εφημερίδα *Accente*. Το Δικαστήριο σημείωσε ότι δεν αμφισβητείται η προσβολή του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής ζωής του αιτούντος. Είχε αναγνωρισθεί από τα εθνικά δικαστήρια και οι προσφεύγουσες πήραν αποζημίωση.

Με απόφασή του, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα ποσά που χορηγήθηκαν σε εθνικό επίπεδο ήταν πολύ χαμηλά για να είναι ανάλογα με την εν λόγω σοβαρή παρέμβαση στο δικαίωμα του προσφεύγοντος να σέβεται την ιδιωτική του ζωή, όπως ήταν μια εκπομπή προσωπικών βίντεο στην κρατική τηλεόραση. Το Δικαστήριο έλαβε υπόψη τις δραματικές επιπτώσεις της ιδιωτικής, οικογενειακής και κοινωνικής ζωής των προσφευγουσών και χορήγησε πρόσθετη αποζημίωση.

Μέτρα ασφαλείας

Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ασφαλείας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που είναι αποθηκευμένα σε αυτοματοποιημένα αρχεία δεδομένων από τυχαία ή μη εξουσιοδοτημένη καταστροφή ή τυχαία απώλεια, καθώς και από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, αλλοίωση ή διάδοση.

Κάθε υπάλληλος του ελεγκτή δεδομένων και του επεξεργαστή δεδομένων, ο οποίος συμμετέχει στην επεξεργασία των δεδομένων, υποχρεούται να παραμείνει εντός του πεδίου εφαρμογής των εξουσιών που του έχουν χορηγηθεί. Επιπλέον, υποχρεούται να προστατεύει το απόρρητο των δεδομένων, μεταξύ άλλων και μετά τη λήξη της θητείας του».

Τα μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα και εύλογα μέτρα για την ασφαλή αποθήκευση των προσωπικών δεδομένων και να τα εμποδίζουν να είναι κλαπούν εσκεμμένα ή από αμέλεια, να χαθούν ή να γίνει κακή χρήση τους. Θα πρέπει να προστατεύουν τις τεχνικές συσκευές (ισχυρή πολιτική κωδικού πρόσβασης, log-on ελέγχοι, κρυπτογράφηση, κατάλληλο back-up, antivirus και firewall, κ. λπ.) που χρησιμοποιούνται εντός και εκτός του οργανισμού (USB, smartphones, φορητοί υπολογιστές, κλπ.).

Τα Μέσα ενημέρωσης θα πρέπει ταυτόχρονα να υιοθετούν φυσικά μέτρα και πολιτικές ασφαλείας (κλειδαριές, συναγερμοί, περιορισμένη πρόσβαση στις εγκαταστάσεις κλπ.). Θα πρέπει να θεσπιστούν διαχειριστικά και οργανωτικά μέτρα, για παράδειγμα για τη ρύθμιση των σχέσεων με τους επεξεργαστές και τους υποεπεξεργαστές, για τον καθορισμό περιορισμένου αριθμού προσώπων που θα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα ή να οργανώνουν αυστηρό διαχωρισμό των δημοσιογραφικών και των μη συντακτικών δραστηριοτήτων.

Επεξεργασία μη συντακτικού περιεχομένου

α. το πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων είναι εξαιρετικά ευρύ και τα Μέσα ενημέρωσης πρέπει να έχουν υπόψη ότι οι αρχές για την προστασία των δεδομένων εφαρμόζονται πλήρως όσον αφορά το περιεχόμενο που δεν χρησιμοποιείται για αρθρογραφία.

Η «απαλλαγή των μέσων ενημέρωσης» είναι απαραίτητη, αλλά περιορίζεται αυστηρά στο συντακτικό και δημοσιογραφικό περιεχόμενο. Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για τις λοιπές δραστηριότητες των Μέσων ενημέρωσης, για παράδειγμα γίνεται επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για εμπορικούς ή διοικητικούς σκοπούς.

Στην τελευταία περίπτωση, τα Μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να θεωρούνται ως "παραδοσιακοί" ελεγκτές δεδομένων και να συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις προστασίας δεδομένων.

Για παράδειγμα, τα Μέσα ενημέρωσης πρέπει να εφαρμόζουν πλήρως τις αρχές προστασίας δεδομένων όταν επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα για τους συνδρομητές τους (για παράδειγμα για διαφημιστικούς σκοπούς) ή για τους υπαλλήλους τους.

Κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο Τύπος θα πρέπει να θεσπίζει σαφή διάκριση μεταξύ συντακτικών και εμπορικών ή διοικητικών σκοπών.

β. τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται για μη συντακτικούς σκοπούς υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο εάν υπάρχει νομικός λόγος για την επεξεργασία. Οι αρχές της προστασίας των δεδομένων πρέπει να τηρούνται ανά πάσα στιγμή.

Παράλληλα με την ύπαρξη νομικού εδάφους για την επεξεργασία δεδομένων, τα Μέσα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ακόλουθες αρχές επεξεργασίας δεδομένων:

- τα δεδομένα πρέπει να υποβάλλονται σε δίκαιη και νόμιμη επεξεργασία, χωρίς να θίγεται η αξιοπρέπεια του υποκειμένου των δεδομένων

- τα δεδομένα μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο για συγκεκριμένους, σαφώς καθορισμένους και νόμιμους σκοπούς. Η περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων για σκοπούς που δεν είναι συμβατοί με τον αρχικό σκοπό, είναι απαράδεκτη
- τα δεδομένα μπορούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο στο βαθμό που αυτή απαιτείται για την επίτευξη του εκάστοτε θεμιτού σκοπού. Τα δεδομένα πρέπει να είναι επαρκή και αναλογικά προς το σκοπό για τον οποίο υποβάλλονται σε επεξεργασία
- τα δεδομένα πρέπει να είναι έγκυρα, ακριβή και ενημερωμένα, εάν είναι απαραίτητο. Τα δεδομένα που συλλέγονται χωρίς νομική αιτιολογία και άσχετα με τον σκοπό της επεξεργασίας πρέπει να εμποδίζονται, να διαγράφονται ή να καταστρέφονται
- τα δεδομένα μπορούν να διατηρούνται μόνο για την περίοδο που απαιτείται για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας των δεδομένων. Μετά την επίτευξη του σκοπού πρέπει να αποκλειστούν, να διαγραφούν ή να καταστραφούν ή να αποθηκευτούν σε μορφή που αποκλείει την ταυτοποίηση ενός προσώπου, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο.

Όλες οι αρχές προστασίας των δεδομένων εξετάζονται ταυτόχρονα.

Η παρακολούθηση των βίντεο σε εγκαταστάσεις Μέσων Ενημέρωσης πραγματοποιείται μπορεί να πραγματοποιείται μόνο με σκοπό:

- ανθρώπινη ασφάλεια,
- προστασία ακινήτων,
- πρόληψη ανηλίκων από επιβλαβείς επιδράσεις,
- προστασία μυστικών πληροφοριών.

Εάν το σύστημα παρακολούθησης βίντεο είναι εγκατεστημένο για τους προαναφερόμενους σκοπούς, δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για οποιονδήποτε άλλο σκοπό.

Όσον αφορά την παρακολούθηση της πρόσβασης στις εγκαταστάσεις των Μέσων Ενημέρωσης, προβλέπεται επίσης ένας ειδικός κανονισμός. Τα Μέσα ενημέρωσης μπορούν να συλλέγουν μόνο τις ακόλουθες πληροφορίες για την καταχώρηση της εισόδου και εξόδου από τα κτίρια: όνομα, αριθμός και τύπος του εγγράφου ταυτότητας, διεύθυνση, ημερομηνία και ώρα εισόδου και εξόδου, και λόγοι εισόδου και εξόδου από το κτίριο. Η περίοδος αποθήκευσης των δεδομένων αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνει τα τρία έτη.

Βέλτιστες πρακτικές για τη διασφάλιση και την επίδειξη συμμόρφωσης

Ως θέμα ορθής πρακτικής, τα Μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις προστασίας των δεδομένων και να αποδεικνύουν τη συμμόρφωση αυτή.

Μπορεί κανείς να αναφέρει, για παράδειγμα, τη χρησιμότητα των ακόλουθων εργαλείων «λογοδοσίας»:

- διορισμός υπευθύνου προστασίας δεδομένων
- δημιουργία μητρώου δραστηριοτήτων επεξεργασίας της προστασίας των δεδομένων
- εκπόνηση πολιτικής προστασίας προσωπικών δεδομένων
- εσωτερικές διαδικασίες για την εξέταση των επιπτώσεων της προστασίας των δεδομένων σε καίρια στάδια μιας δημοσιογραφικής δραστηριότητας και για την υιοθέτηση ταχείας λήψης αποφάσεων σε περιπτώσεις δεοντολογικών δυσκολιών

- εσωτερικές διαδικασίες για την καταγραφή των ειδοποιήσεων πληροφόρησης, για την αντιμετώπιση καταγγελιών ατόμων, για την προειδοποίηση της διαχείρισης του οργανισμού, για την επικοινωνία με την αρχή προστασίας δεδομένων, για την εξέταση περιπτώσεων παραβιάσεων της ασφάλειας κλπ.
- εκπόνηση αξιολόγησης των επιπτώσεων της ιδιωτικής ζωής σε περίπτωση κινδύνου για τα άτομα
- τακτικοί έλεγχοι για την επαλήθευση και τη διασφάλιση της συμμόρφωσης
- ανασκόπηση των συμβάσεων και των σχέσεων με τους επεξεργαστές και τους υποεπεξεργαστές
- βασική προστασία των δεδομένων και εκπαίδευση των δημοσιογράφων και των μελών του προσωπικού
- δραστηριότητες ευαισθητοποίησης (σαφείς πληροφορίες για τα άτομα, αποκλειστική προστασία δεδομένων και σχετική σελίδα στην ιστοσελίδα ή στο intranet, κλπ.).

Τα σχετικά «εργαλεία λογοδοσίας» μπορούν να προσαρμόζονται στο μέγεθος και τους πόρους των Μέσων ενημέρωσης.

Σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών

άρθρο 8-δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής

1. ο καθένας έχει το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής του ζωής, της οικίας του και της αλληλογραφία του.
2. δεν πρέπει να παρεμβαίνει Δημόσια Αρχή στην άσκηση του δικαιώματος αυτού, εκτός εάν είναι σύμφωνη με το νόμο και είναι αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της οικονομικής ευημερίας της χώρας , για την πρόληψη ταραχών ή της εγκληματικότητας, για την προστασία της υγείας ή της ηθικής, ή για την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 10-ελευθερία έκφρασης

1. ο καθένας έχει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και τη λήψη και μετάδοση πληροφοριών και ιδεών χωρίς παρέμβαση της δημόσιας εξουσίας και ανεξαρτήτως συνόρων. Το παρόν Άρθρο δεν εμποδίζει τα κράτη να απαιτήσουν την αδειοδότηση των επιχειρήσεων ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών, τηλεοπτικών ή κινηματογραφικών επιχειρήσεων.
2. η άσκηση των εν λόγω ελευθεριών, δεδομένου ότι ενέχει καθήκοντα και αρμοδιότητες, μπορεί να υπόκειται σε τέτοιες διατυπώσεις, προϋποθέσεις, περιορισμούς ή κυρώσεις που προβλέπονται από το Νόμο και είναι αναγκαίες σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της Εθνικής

ασφάλειας, της εδαφικής ακεραιότητας ή δημόσιας ασφάλειας, για την πρόληψη ταραχών ή του εγκλήματος, για την προστασία της υγείας ή της ηθικής, για την προστασία της φήμης ή των δικαιωμάτων των άλλων, για την πρόληψη της γνωστοποίησης των πληροφοριών που λαμβάνονται εμπιστευτικά, ή για διατήρηση της εξουσίας και της αμεροληψίας του Δικαστικού σώματος.

Έγγραφα του Συμβουλίου της Ευρώπης

Resolution 2066 (2015), Media responsibility and ethics in a changing media environment, Parliamentary Assembly

Resolution 1843 (2011), The protection of privacy and personal data on the Internet and online media, Parliamentary Assembly

Resolution 1165 (1998), Right to privacy, Parliamentary Assembly

Resolution 1003 (1993), Ethics of Journalism, Parliamentary Assembly

Νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων

A. v. Norway, No. 28070/06, 9 April 2009

Ageyev v. Russia, No. 7075/10, 18 April 2013

Alkaya v. Turkey, No. 42811/06, 9 October 2012

Armonienė v. Lithuania, No. 36919/02, 25 November 2008

Axel Springer Ag v. Germany [GC], No. 39954/08, 7 February 2012

Bédat v. Switzerland [GC], No. 56925/08, 29 March 2016

Biriuk v. Lithuania, No. 23373/03, 25 November 2008

Björk Eiðsdóttir v. Iceland, No. 46443/09, 10 July 2012

Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway, No. 21980/93, 20 May 1999

Bodrožić v. Serbia, No. 32550/05, 23 June 2009

Bohlen v. Germany No. 53495/09 and *Ernst August von Hannover v. Germany* No. 53649/09, 19 February 2015

Couderc and Hachette Filipacchi Associés v. France [GC], No. 40454/07, 10 November 2015

Dorothea Sihler-Jauch against Germany and Günther Jauch v. Germany, Nos. 68273/10 and 34194/11, 24 May 2016

(decision) *Egeland and Hanseid v. Norway*, No. 34438/04, 15 April 2009 Erla Hlynsdóttir (No.2), No. 54125/10, 21 October 2014

Feldek v. Slovakia, No. 29032/95, 12 July 2001 *Flinkkilä and Others v. Finland*, No. 25576/04, 6 April 2010

Fürst-Pfeifer v. Austria, Nos. 33677/10 and 52340/10, 17 May 2016

Guseva v. Bulgaria, No. 6987/07, 17 February 2015

Hachette Filipacchi Associés v. France, No. 71111/01, 14 June 2007

Hachette Filipacchi Associés v. France [GC], No. 40454/07, 10 November 2015

Hachette Filipacchi Associés ("Ici Paris") v. France, No. 12268/03, 23 July 2009

Haldimann and Others v. Switzerland, No. 21830/09, 24 February 2015

Janowski v. Poland, No. 25716/94, 21 January 1999

Khan v. Germany, No. 38030/12, 21 September 2016

Khmel v. Russia, No. 20383/04, 12 December 2012

Khuzhin and Others v. Russia, No. 13470/02, 23 October 2008

Krone Verlag GmbH & Co. KG v. Austria, No. 34315/96, 26 February 2002

Krone Verlag GmbH & Co KG and Krone Multimedia GmbH & Co KG v. Austria, No. 33497/07, 17 January 2012

Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue v. Belgium, No. 64772/01, 9 November 2006

Lillo-Stenberg and Sæther v. Norway, No. 13258/09, 16 January 2014

Mitkus v. Latvia, No. 7259/03, 2 October 2012

MGN Limited v. the United Kingdom, No. 39401/04, 18 January 2011

Mosley v. the United Kingdom, No. 48009/08, 10 May 2011

Müller v. Germany (Dec.), No. 43829/07, 14 September 2010

Österreichischer Rundfunk v. Austria, No. 35841/02, 7 December 2006

Peck. V. United Kingdom, No. 44647/98, 28 January 2003

Pentikäinen v. Finland [GC], No. 11882/10, 20 October 2015

Reklos and Davourlis v. Greece, No. 1234/05, 15 January 2009

Renaud v. France, No. 13290/07, 25 February 2010

Salihu and Others v. Sweden, No. 33628/15, 10 May 2016 (decision)

Schweizerische Radio- und Fernsehgesellschaft SRG v. Switzerland, No. 34124/06, 21 June 2012

Selistö v. Finland, No. 56767/00, 16 November 2004

Standard Verlags GmbH v. Austria (No.2), No. 21277/05, 4 June 2009

Standard Verlags GmbH v. Austria (No. 3), No. 34702/07, 10 January 2012

Toma v. Romania, No. 42716/02, 24 February 2009

Verlagsgruppe News GmbH v. Austria, No. 10520/02, 14 December 2006

Von Hannover v. Germany, No. 59320/00, 24 June 2004

Von Hannover v. Germany (No.2) [GC], Nos. 40660/08 and 60641/08, 7 February 2012

White v. Sweden, No. 42435/02, 19 September 2006

Wirtschafts-Trend Zeitschriften-Verlagsgesellschaft mbH v. Austria (no.2), No. 62746/00, 14 November 2002 (decision)

Y v. Switzerland, No. 22998/13, 06 June 2017

Zvagulis v. Lithuania, No. 8619/09, 26 January 2017 (decision)